

TÜRK-İS

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

ŞUBAT 1983

SAYI : 167

DEMİRSOY'U ANDIK !

SEYFİ DEMİRSOY
ÖLÜMÜNÜN 9'UNCU
YILDÖNÜMÜNDE
TÖRENLE
ANILDI

NECATİ TAŞKIN
BİR TRAFİK

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
YAYIN
ORGANIDIR

ŞUBAT

1983

SAYI: 167

FIATI :
YURT İÇİ 50 TL.
YURT DIŞI 3 DM.

●
SAHİBİ :
TÜRKİYE
İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AD:NA
GENEL BAŞKAN
**ŞEVKET
YILMAZ**

●
MÜESSESE
MÜDÜRÜ :
GENEL
TEŞKİLATLANDIRMA
SEKRETERİ
YUSUF ZİYA KARA

●
SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
**HÜSEYİN
EKMEKÇİOĞLU**

●
İDARE VE YAZIŞMA
ADRESİ :
TÜRK-İŞ
GENEL MERKEZİ
BASIN VE HALKLA
İLİŞKİLER BÜROSU
BAYINDIR SOKAK No. 10
17 91 34 - 18 10 09

●
DİZGİ VE BASKI :
DEMİRCİOĞLU
MATBAACILIK
17 30 51 - ANKARA

●
KAPAK VE MİZANPAJ
TÜRK-İŞ BASIN MERKEZİ
ANKARA - 18 10 09

İçindekiler

1	SUNUŞ
2-9	NECATİ TAŞKIN VE İKİ
SENDİKACIYI TRAFİK
KAZASINDA YITIRDİK
10-12	DEMİRSOY TÖRENLERLE
ANILDI
13-14	DEMİRSOY SOSYAL
FOLİTİKA HAFTASI
15	KÖŞEM'DEN
16	İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ
GÜVENLİĞİ
17	KADIN İŞÇİLER
SEMINERLERİ
18-20	KOOPERATİFÇİLİK
21	TÜRK HARB-İŞ GENEL
KURULU
26-27	SOSYAL GÜVENLİK
28-30	TÜRK-İŞ/İCFTU ORTAK
SEMINERİ VE SONUÇ
TEBLİĞİ
31-32	İŞ KAZALARI

ÖZÜR

Dergimizin «Sunuş» başlığıyla verilen birinci sayfasındaki yazımızın ilk paragrafı «14 Ocak 1974 tarihi, Türk işçi hareketinin ölümsüz lideri Seyfi Demirsoy'un maddi varlığının aramızdan ayrıldığı tarihtir» şeklinde olması gerekirken, ssheven «Manevi Varlığının» ibaresi yer almıştır.

Özür diler, düzeltiriz.

TÜRK-İŞ

DERGİMİZ,
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

SUNUŞ

Demirsoy'u andık, Taşkın'ı yitirdik!

Değerli okurlarımız,

14 Ocak 1974 tarihi, Türk işçi hareketinin ölümsüz lideri **Seyfi Demirsoy**'un manevi varlığının aramızdan ayrıldığı tarihtir.

İnsan sevgisinin sembolü haline gelen **Seyfi Demirsoy**, mert ve sözüne güvenilir kişiliğiyle kazandığı saygınlığı, sendikacılık ilkelerinden sapmadan izlediği politika ile zirveye çıkarmış en büyük Türk işçisiydi.

O'nu ölümünün dokuzuncu yılında her zaman olduğu gibi saygı ve minnetle andık.

Anma töreniyle ilgili haberimizi dergimizin orta sayfalarında fotoğraflarıyla bilgilerinizi sunduk.

Merhum **Demirsoy**'un çocuğu gibi sevdiği, zaman zaman espri ile takıldığı, ufak tefek görünüşü altında yürekli kişiliği bulunan Kıbrıs İşçi Sendikaları Federasyonu **TÜRK-SEN** Başkanı **Necati Taşkın**'ı da 13 Ocak 1983 Perşembe günü bir trafik kazasında yitirdik.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU İcra Kurulu ve **TÜRK-İŞ** Yönetim Kurulu üyesi **Necati Taşkın**'ın geçirdiği trafik kazasında iki Kıbrıslı sendikacı kardeşimizi de kaybettik.

Taşkın ve iki arkadaşının cenaze törenleriyle ilgili geniş haberi dergimizin ikinci sayfasından itibaren fotoğraflarıyla bulacaksınız.

Değerli okurlar,

Dergimiz baskıya girerken, 1475 Sayılı İş Yasasının yeniden düzenlenmesine ilişkin Hükümet tasarısı Milli Güvenlik Konseyi'ne sunuldu.

Bu tasarı ile ilgili olarak **TÜRK-İŞ** görüşleri Başbakan ve Hükümet üyelerine daha önce bildirilmiş bulunmaktadır.

Baskıya girerken, işçi emekli, dul yetim ve malûlleriyle ilgili bir yasa değişikliği oldu. Bu haberi de ayrıntılarıyla sayfalarımız arasında bulacaksınız.

Saygılarımızla

TÜRK-İŞ

1920-1974

1938-1983

Necati Taşkın'ı kaybettik!

Feci trafik
kazasında
Kıbrıs'lı
sendikacılar
Sonsal ve
Karal
hayatlarını
yitirdiler

NECATİ TAŞKIN'IN KULLANDIĞI ARABANIN KAZADAN SONRAKİ GÖRÜNÜMÜ

Lefkoşe'de büyük bir tören yapıldı

12 Ocak Çarşamba...
Saat 18.30... Türk-Sen
Başkanı **Necati Taşkın**
ve beş arkadaşı, Lefko-
şe'den Magosa'ya doğru
yol alıyorlar. Magosa'da
işçiler bekliyor onları...

Hava kararmak üzere.

**ERDOĞAN
SONSAL**

Karşıdan gelen araçlar
çoklukla uzun farklarını
yakıyorlar.

Taşkın, arkadaşlarıyla
konuşurken, bir yandan
da arabayı kullanıyor. Üç
dakika sonra kendilerini
bekleyen acı sonun far-
kında bile değiller. Ecel
biraz ötede arızalanmış
bir kamyonun yanında...

Taşkın, farlardan önü-
nü göremez halde. Arı-
zalanmış kamyonu gör-
düğü an, araba bütün hi-
zı ile arkadan Kamyonun
altına giriyor. Kriko üze-
rindeki kamyon, krikodan
kurtulup, altına giren
otonun üzerine bütün
ağırlığı ile çöküyor.

Taşkın, alnından girip,
kafasını parçalayan de-
mirin etkisiyle anında ha-

yatını yitiriyor. Kamu-Sen
Başkanı **Erdoğan Sonsal**
başından aldığı yaralar-
la ruhunu teslim ederken
Yön-Sen Sekreteri **İbra-
him Karal**'in boynunda
şah damarı kesilmiş kan-
lar içinde.

Diğer üç sendikacının
yaşayıp yaşamadığı belli
değil...

Kurtarma çalışmaları
güçlülükle sürdüğünden,
İbrahim Karal, kan kay-
bından hayatını yitiriyor.
Üç yaralı derhal hasta-
neye kaldırılıp, ameliyata
alınıyorlar.

ANKARA'DA ŞOK

Yılbaşından beri disk
kaymasından rahatsız
olan ve görevine güçlük-

● **YILMAZ:**
«ONLARA
VEDA
ETMİYÖ-
RUZ.
TEKRAR
BULUŞUN-
CAYA
KADAR
UĞURLU-
YORUZ»

**ARTEMEL
KARAL**

Rum kesiminden gelen 12 kişilik sendikacı grubu, saygı duruşunda

TÜRК-İŞ yöneticileri tabutların başında saygı duruşunda görülüyor

le gelip-giden Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, acı haberi gece telefonla alıyor.

Haber kısa sürede sendikâl çevrede duyuluyor. Herkes adeta şok geçirmektedir.

13 Ocak Perşembe... TÜRК-İŞ'in önceden planladığı «Seyfi Demirsoy Sosyal Politika Haftası»nın açılış töreni var.

TÜRК-İŞ Genel Merkezi ana-baba günü. Tören, Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir'in konuşmasıyla başlıyor. Acı ha-

beri iletirken ve Necati Taşkın'ın kişiliğini anlatırken, Özdemir gözyaşlarını tutamıyor. Şevket Yılmaz ve salondakiler ağlıyorlar.

Özdemir güçlükle tamamladı konuşmasını. Şevket Yılmaz, bir kaç gün önce Necati Taşkın'la yaptığı telefon görüşmesini anlattı, daha fazla konuşamadı.

İCRA KURULU BİLDİRİSİ

TÜRК-İŞ İcra Kurulu aynı gün bir bildiri yayınladı.

Bildiri oynen şöyle:

«Kısa adı TÜRК-İŞ olan Kıbrıs Türk İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Başkanı değerli sendikacı arkadaşımız Necati TAŞKIN'ı bir trafik kazası sonucu dün akşam ebediyen kaybetmiş bulunuyoruz. TÜRК-İŞ camiası olarak bu kayıptan duyduğumuz acımız sonsuzdur.

TÜRК-İŞ'in de üyesi bulunan TÜRК-İŞ'in çok değerli Genel Başkanı Necati TAŞKIN arkadaşımız sendikacılık alanında U-

luslararası bir üne ve tecrübeye sahipti. Kendisi Kıbrıs'ta ve Uluslararası alanda Hür Sendikacılık hareketinin başlatılıp gelişmesinde büyük emeği geçmiş bir sendika lideri olarak gerek Kıbrıs Türk Federe Devletinin kuruluşunda, gerekse Kıbrıs Türk Anayasasının hazırlanışında da unutulmaz hizmetleri geçmiş bir insandı.

Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU) nun İcra Kurulu üyeliği gibi önemli bir görevi de yıllarca şeref ve başarıyla sürdürmüş olan TÜRК-İŞ Yönetim Kurulu Üyesi ve TÜRК-İŞ Genel Başkanı Necati TAŞKIN, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'da işçi hakları ve sorunları yanında, Türklüğün haklı davasının da yılmaz bir savunucusu olmakla ün yapmıştı.

Üstün yeteneklere sahip bir kişiyi ve büyük bir sendika liderini zamansız kaybetmenin derin üzüntüsünü ebediyen içimizde taşıırken, onun aziz hatırasını her zaman anacağız. TAŞKIN'ın ölümüyle Hür İşçi Hareketi, büyük bir savunucusunu ve liderini kaybetmiş bulunmaktadır. Aziz arkadaşlarımız TAŞKIN, SONSAL ve KARAL'a Ulu Tanrıdan sonsuz rahmet, Kıbrıs'taki sendikal kuruluşlara ve işçi kardeşlerimize Kıbrıs Türk Toplumuna ve TÜRК-İŞ Cam'asına baş sağlığı diler, kederli ailelerinin acısını yürekten paylaşıyoruz.»

TÜRК-İŞ HEYETİ KIBRIS'TA

14 Ocak tarihi, TÜRК-İŞ'in eski Genel Başkanlarından Seyfi Demirsoy'un 9. ölüm yıldönümü idi.

Üç tabut, omuzlar üzerinde Federe Meclis'in önüne götürülürken Lefkoşe'de görülmemiş bir kalabalık son görevlerini yapmak üzere kortejde yerini aldı. Gözler yaşlı, başlar eğilmişti

TÜRK-İŞ'te düzenlenen anma töreninden hemen sonra TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, ICFTU Temsilcisi Boudouin Jonkheere TES-İŞ Federasyonu Genel Başkanı **Orhan Erçelik**, Likat-İş Sendikası Genel Başkanı **Ahmet Kurt**, Tarım-İş Sendikası Genel Başkanı **Zeynel İrmak**, Ağaç-İş Sendikası Genel Başkanı **Kemal Sarısoy**'dan oluşan bir hey'et kara ve deniz yoluyla Kıbrıs'a hareket etti.

TÜRK-İŞ Genel Başkan Vekili **Emîn Kul**, TEKİ-DA-İŞ Sendikası Genel Başkanı **İbrahim Denizci**er, Hava-İş Sendikası Başkanı **İbrahim Öztürk** ise bir gün önceden uçakla Kıbrıs'a gittiler.

Ulaş-İş Federasyonu Genel Başkan Vekili **Ahmet Ka:ahan**, Genel Sekreteri **Mustafa Yöndem** ve Mali Sekreter **Recep Dinçer** de TÜRK-İŞ Hey'etine Kıbrıs'ta katıldılar.

KIBRIS'TA YAS

15 Ocak Cumartesi... Taşkın ve iki arkadaşının cenaze töreni bugün...

Lefkoşe, tatil günlerinde alışılmamış bir kalabalıkta. İşçisinden esnafına, huzur evindeki ihtiyardan, sokakta oynayan çocuğa kadar herkes yollarında üç ölünün resimlerini taşıyor.

TÜRK-SEN'in bahçesinde üç tabut... İşçiler, memurlar, esnaf, ev kadını, yaşlısı, genci bitmeyen sıralar halinde tabutların etrafından saygı geçişi yapıyorlar.

Kıbrıs Rum kesiminden Rum İşçi Sendikaları Federasyonundan SEK sendikası sekiz, PEO sendikası dört kişilik bir hey'etle bu saygı geçişine katılıyorlar.

Cenazeler saat 10'da kalabalık kortejin önünde Selimiye Camiine götürülüyor.

Cenaze namazı kılındıktan sonra omuzlarda taşınan tabutlar Federe Meclisin önüne getirilirken, korteje katılanların dışında Lefkoşe sokaklarında kimse kalmadı.

KONUŞMALAR

Meclis önünde saygı duruşundan sonra ilk konuşmayı TÜRK-SEN Genel Sekreteri **Lütfi Özter** yaptı.

«Sizin öldüğünüzü söy-

lemeye dilim varmıyor. Bıraktığınız acıyı anlatmama gücüm yetmiyor. Siz ölmediniz, hepimizin kalbinde ebediyen yaşayacak ilk sendikacı görev şehitlerimizdensiniz. Sizin olmadığınız bir TÜRK-SEN teşkilatı düşünmek mümkün değil.

«Sayın Başkamm, Aziz nâşın önünde and içerim ki; Türk işçi hareketi çizdiğin yoldan, prensiplerinden bir dilim dahi şaşmayacak, inzinde yürüye-

Hale Taşkın, eşinin cenaze töreninde

İlk konuşmayı Lütfi Öster yaptı.

Şevket Yılmaz cenaze töreninde konuşurken

Sağlık Çalışma Bakanı Tahsin konuşurken

Federe Meclis Başkanı Nejat Konuk konuşurken

Devlet Başkanı Denktaş törende konuşurken

cek, yarım bıraktığın kut-sal amaçları en mükem-mel biçimde sonuçlandı-racaktır. Bıraktığın boş-luğu doldurmaya gücü-müz yetmez. Sen Kıbrıs Türk'ünün yetiştirdiği en büyük işçisin.»

YILMAZ'IN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Başka-nı Şevket Yılmaz da tö-rende şunları söyledi:

«Örnek insan, hür sen-dikacılık hareketinin yıl-maz savunucusu, yakın dostumuz, TÜRK-İŞ Yöne-tim Kurulu ve ICFTU İcra Kurulu üyesi Sayın Necati Taşkın ve iki değerli arkadaşımız Sayın Erdoğan Sonsal ve Artemel Karal'ın elim bir trafik ka-zası sonucu hayatlarını kaybetmelerinin şoku ve sarsıntısı içindeyiz.

«Bu büyük acıyı yavru vatan Kıbrıs'lı kardeşleri-mizle paylaşmak üzere aranızda bulunuyoruz.

«Ne acı tecellidir ki; Necati Taşkın'ı doğum günü olan 15 Ocak tari-hinde toprağa veriyoruz.

«Yine büyük bir rastlan-tı olarak, Onu en yakın-dan tanıyan ve evladı gibi seven TÜRK-İŞ'in mer-hum Genel Başkanı Sey-fi Demirsoy'u kaybettiği-miz günü, 9. yıldönü-münde ve bir gün sonra ebedi yolculuğuna uğur-luyoruz.

«Dün Ankara'da yapılan Demirsoy'u anma törenin-de Taşkın ve iki arkada-şın'n acısıyla tazimle e-ğildik.

«Gözlerimiz yaşlı, baş-larımız öne eğikti.

«Taşkın, sadece Kıbrıs'-lı soydaşlarımız için de-ğil, Anavatan Türkiye ve TÜRK-İŞ için, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU i-

çin yeri doldurulamaya-cak çok büyük bir kayıp-tır.

«Kıbrıs Türk işçi hare-keti, TÜRK-İŞ ve Uluslar-arası alanda sağladığı bü-yük saygınlığı Necati Taş-kın ve arkadaşlarına borçludur. Bu saygınlık bundan sonra da sürecek-tir.

«TÜRK-İŞ olarak, Kıb-rıs'lı işçi kardeşlerimizin daima yanında olacağız. Taşkın'ın eserini birlikte yaşatacağız. Bundan kim-senin kuşkusu olmasın.

«Taşkın'ı, Sonsal'ı, Ka-ral'ı daima saygı ve rahmetle anacağız. Onla-ra veda etmiyoruz. Tek-rar buluşuncaya kadar uğurluyoruz.

«Her üçüne de Yüce Al-lah'tan rahmet, kederli ailelerine ve dostlarına başsağlığı dileklerini su-nuyorum.»

ÖZEL TAHSİN'İN KONUŞMASI

KTFD Sağlık ve Çalış-ma Bakanı Özel Tahsin de konuşmasında Türk işçinin ve toplumunun dürüst, fedakâr ve çalış-kan sendikacıları Taşkın, Sonsal ve Karal'ı kaybet-menin üzüntüsü içinde olduğunu belirtti.

«Necati Taşkın! Türk toplumu senden daha faz-la hizmet beklerken bizi böyle yalnız bırakmama-lıydın. Bugüne kadar ö-nüne çıkan her engeli aş-masını bildin. Fakat 12 Ocak akşamı önüne çıkan engeli aşamadın. Büyük hizmetler ve tertemiz bir geçmiş bırakarak gidi-yorsun. Sen ölmedin, öl-meyeceksin, senin fikirle-rini sonsuza dek yaşata-cağız.

«Sonsal ve Karal kar-deşlerim, görev başında

Necati Taşkın ve iki arkadaşı gözyaşları içinde toprağa verildi. Türkiye'den getirilen toprak mezarlarına konuldu.

can verdiniz, hizmetleriniz unutulmayacak. Gözleriniz arkada kalsın.» dedi.

NEJAT KONUK'UN KONUŞMASI

Federe Meclis Başkanı Nejat Konuk konuşmasında, duyulan üzüntüyü dile getirmenin mümkün olmadığını belirtirken, Taşkın'ın sendikacılık ve Kurucu Meclis dönemin-

deki çalışmalarından hatıralarını anlattı.

Konuk, Taşkın'ın ılımlı kişiliği ile işçi haklarını yaşattığını belirtti ve gelecek işçi liderlerinin, Taşkın'ı örnek almalarını istedi.

DENKTAŞ'IN KONUŞMASI

Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı Rauf Denktaş konuşmasında şunları söyledi:

Kardeşim Necati,

«En verimli çağında a-
ramızdan ayrılıyorsun. Mi-
ras olarak herhalde çiz-
diğin yolu bırakıyorsun.
Zor yol ama, gidilmesi
gerekli yol. Lütfi kardeşi-
mizin andını işittik, gön-
lümüze su serpildi. Ne
söylesek boş. Gerçek o-
lan etrafta gözle görülün-
dür. Binlerce kardeşin se-
nin için ağlamaktadır.»

Rauf Denktaş, kazada hayatlarını kaybedenlerin geride bıraktıklarının düşünüleceğini belirterek şöyle devam etti:

«Yüce Meclisin önünde, katıfkalarının başında şunu dile getirmek istiyorum. Yüce Meclis, Taşkın'ın arkada bıraktıklarını yolda bırakmayacaktır. Gereğinin Meclisimizce yapılması dileğimdir. Erdoğan kardeşimizin ilgilendiği emeklilik yasaının Meclisten geçirileceğini bir süre önce bana Başbakan söyledi. Ümit ederim ki, bu vasa geçerken Yüce Meclis Erdoğan kardeşimizi de kapsayacak bir şekilde geçirmeyi uygun bulacak ve onun ailesini de yolda bırakmayacaktır. Şüphesiz Artemel için de söylenecek sözler vardır. Anılarını yaşatmak hepimizin görevi olsun. Tüm ailelerin başı sağolsun.»

TÖRENE KATILANLAR

Federe Meclis önünde ki törende T.C. Lefkoşe Büyükelçisi İnal Batu, Başbakan Mustafa Çağatay, K.T.G.K.K. Tuğgeneral Hikmet Köksal, Bakanlar, Parti liderleri, milletvekilleri ile TÜRK-İŞ Hey'

Gıda-Sen Başkanı Ali Yusuf trafik kazasında ağır yaralandı

Yaralı sendikacı Mehmet Süleyman hastahanedeki

eti ve kalabalık halk topluluğu hazır bulundu.

DEMİRSOY'UN KABRİNDEN GÖTÜRÜLEN TOPRAK MEZARLARINA KONULDU

Törenden sonra cenazeler toprağa verilmek üzere kabristana götürüldü.

TÜRK-İŞ Hey'etinin Ankara'dan Seyfi Demirsoy'un kabrinden getirdiği toprak. Taşkın, Sonsal ve Karal'ın kabirlerine konuldu.

YARALILARIN DURUMU

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz ve beraberindeki hey'et hastanede ziyaret ettikleri yaralıların durumlarıyla yakından ilgilendiler.

Doktorlar, YÖN-SEN Genel Başkanı Hüseyin Alasya ile EL-SEN Genel

Başkanı Mehmet Süleyman'ın hayati tehlikeyi atlattıklarını, GIDA-SEN Genel Başkanı Ali Yusuf'un durumunun ciddiyetini koruduğunu söylediler

AİLELERİ ZİYARET

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Necati Taşkın'ın eşi Hale Taşkın'ı ve iki çocuğunu evinde ziyaret etti. Yılmaz, TÜRK-İŞ olarak gereken herşeyin yapılacağını söyledi ve başsağlığı diledi.

Sonsal ve Karal ailelerini de ziyaret, eden Yılmaz, herhangi bir sıkıntılarındaki ilk önce kendisine haber verilmesini istedi ve duyduğu üzüntüyü belirtti.

DENKTAŞ-YILMAZ GÖRÜŞMESİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Federe Devet Başkanı Rauf

Denktaş tarafından kabul edildi.

Hey'etten bazı sendikacılarla birlikte Denktaş'ı ziyaret eden Yılmaz, trafik kazasında ölenlerin aileleri için neler yapılabileceği konusunda bir süre görüştü.

● YILMAZ, AÇILAN ÖZEL DEFTERE DUYGULARINI YAZDI

TÜRK-SEN Genel Başkanı Necati Taşkın ve iki sendikacı arkadaşının ölümü nedeniyle TÜRK-SEN Genel Merkezinde açılan özel deftere, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz şunları yazdı :

«Sevgili Necati,

12 Ocak Çarşamba günü telefon görüşmemizde seninle dış ilişkiler ve sendikacılık hareketi için görüşmeye ihtiyacım olduğunu söylemiştim.

Saat 20.30'da acı haberi aldım.

Seninle görüşmeye gelecektim. Ne acıdır ki, seni ve iki değerli arkadaşımı ebedi istirahatgâhlarına tevdi etmek üzere buradayım.

Seni, yakından tanıdığım yüce kişiliğinle daima anacağız.

Tekrar buluşuncaya kadar ayrılıyoruz.

Mezarında rahat uyu.»

BAŞBAKAN BÜLEND ULUSU'NUN MESAJI :

Başbakan Bülend Ulusu, Kıbrıs'ta trafik kazasında ölen Türk-Sen Genel Başkanı Necati Taşkın ve iki arkadaşı için Federe Devlet Başkanı Rauf Denktaş'a bir mesaj gönderdi.

Ulus, mesajında şunları söyledi :

«Kıbrıs Türk sendikacılığının gelişmesinde olduğu kadar, Kıbrıs Türk'ünün haklı davasının uluslararası alanda savunulmasında da büyük hizmeti geçmiş olan bu insanların kaybindan ötürü, Kıbrıs Türk toplumunun acısını içten paylaşıyor, zat-ı alinizin şahsında Kıbrıs'lı soydaşlarımıza başsağlığı temennilerini sunar, merhumların kederli ailelerine sabır ve metanet, kazada yaralananlara acil şifalar dileklerinin iletilmesini istirham ederim»

DERGİMİZ,
TAŞKIN,
SONSAL ve KARAL
AİLELERİNE
BAŞSAĞLIĞI
MERHURLARA
YÜCE ALLAH'TAN
RAHMET
DİLER

Kazada yaralanan YÖN-SEN Başkanı Hüseyin Alasya

NECATİ TAŞKIN'IN BİYOGRAFİSİ

TÜRK-SEN Genel Başkanı **Necati Taşkın** 15 Ocak 1938 tarihinde Kıbrıs - Baf'da dünyaya geldi.

Genç yaşta sendikacılığa atılan TAŞKIN, 1959 yılında TÜRK-SEN'in Genel Sekreterliğine seçildi. 1975 Yılında TÜRK-SEN'de Genel Başkanlık statüsü kurulunca aynı yıl Genel Başkanlığa seçildi ve o tarihten ölümüne kadar TÜRK-SEN'in liderliğini yaptı.

İyi İngilizce bilen **Necati Taşkın**, aynı zamanda TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu ve ICFTU İcra Kurulu üyeliğini sürdürmekteydi.

Kıbrıs'ın bağımsızlık mücadelesinde mücahit olarak çalışan **Taşkın**, Kıbrıs Türk Federe Devletinin kuruluşunda kurucu meclis üyeliğinde bulundu.

Uluslararası sendikacılık alanında kişiliği ve sendikacılığı ile tanınan **Necati Taşkın**'ın **Hale** adında eşi, **Mert** ve **Zafer** adında da iki oğlu bulunuyor.

Taşkın, 12 Ocak'ta hayatını kaybetti, doğum günü olan 15 Ocak'ta toprağa verildi.

SONSAL VE KARAL'IN BİYOGRAFİLERİ

Erdoğan Sonsal 26 Haziran 1938'de Lefkoşe'de dünyaya geldi.

27 Aralık 1963 Tarihinden itibaren Kıbrıs'lı mücahitlerin arasında Rum mezalimine karşı savaşa girdi.

KAMU-SEN Sendikasının Genel Başkanlığına seçildikten sonra, işçiler arasında dürüstlüğü ve sıcakkanlılığı ile sevilirdi.

Evli ve üç çocuk babasıydı.

★ ★ ★ ★

Artemel Karal 9 Eylül 1950'de Lefke'de dünyaya geldi.

1980 Yılında YÖN-SEN'in Sekreterliğine seçildi. 1975 Yılındanberi Karayolları Dairesinde çalışıyordu.

Hukuk tahsili yaptı.

Evli ve iki çocuk babasıydı.

ALMANYA'DAKİ SEMPOZYUMDA İŞÇİLERİMİZİN DURUMU GÖRÜŞÜLDÜ

Hans Seidel Vakfı tarafından 26-29 Ocak 1983 tarihleri arasında Almanya'nın Münih şehrinde, (Yabancı İşçilerin Reentegrasyonu, Türkiye örneğinde görülen imkanlar, şartlar ve sınırlar) konusunda düzenlenen sempozyum Danışma Meclisi Dış İşleri, Çalışma, Sosyal Güvenlik, Milli Eğitim Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilatı, Ticaret ve Sanayi Odaları, Emlak Kredi Bankası Temsilcileri ile birlikte Türk-İş adına Genel Başkanlık Danışmanı Avukat **Gültekin Özden**er katıldı.

Sempozyuma Alman tarafından ise, Bavyera Sosyal Güvenlik ve Çalışma Bakanı Federal İç İşleri Bakan Yardımcısı, Federal İş ve İşçi Bulma Kurumu Başkanı, Yüksek Düzeyde 30 a yakın bürokrat ve Üniversitelerin uzmanları katılarak konu ile ilgili tebliğler sunuldu.

Alman tarafı sundukları tebliğlerde genellikle «Yeni işçi kabulünü önleyici tedbirler alınacağını, Yabancı işçilerin geri dönüşünü kolaylaştıracak mevzuata ağırlık verileceğini, Ancak, Bulunacak çözümün Zorlayıcı karakter taşımayacağını» belirttiler.

Türk heyeti ise, Yeni Anayasamızda İşçilerin Sosyal ve Hukuki durumları ile yabancı ülkelerde, Özellikle Almanya'daki Türk İşçilerinin işsizlik sorunlarına çözüm getirecek alternatiflerin neler olabileceği hakkındaki görüşlerini izah ettiler.

- Sendikacılık Cileli meslektir,
İdeali olanların işidir.
- Seçildiğiniz müddet içinde iyi işler
yaparak hedefinize ulaşın.
- Doğru olun, doğrunu ve haklıyı
Savunun.

S. Demirsoy

DEMİRSOY törenlerle anıldı

Ankara ve Samsun'daki törenlerde Demirsoy'un kişiliği anlatıldı

Türk-İş'in eski genel başkanlarından Seyfi Demirsoy, ölümünün 9'uncu yıldönümünde Ankara ve Samsun'da törenlerle anıldı.

14 Ocak Cuma günü Ankara'da düzenlenen törende Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, Türk-İş eski Genel Başkanlarından Halil Tunç ve SBF Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Sait Dilik birer konuşma yaptılar.

Demirsoy ailesinin ve kalabalık bir sendikacı ve konuk topluluğunun hazır bulunduğu, Türk-İş Genel Teşkilatlanma Sekreteri Yusuf Ziya Kara'nın oturum başkanlığı yaptığı törende ilk konuşmayı Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz yaptı.

Yılmaz; Seyfi Demirsoy'un büyük kişiliğinin ve işçi hareketine kazandırdığı saygınlığın kelimelerle ifade edilmesinin güç olduğunu belirtti ve o'nun tedavi için son defa Londra'ya gidişini hatırlatarak şunları söyledi :

«Sayın Genel Başkanım Demirsoy, beni çağırarak konuşmak istediğini bildirmişti. Yanına gittiğimde, Türkiye'de bulunmadığı süre içinde kendisine vekalet etmem gerekeceğini belirterek kendi imzasıyla bir yazı verdi.

«Hayatımın en onurlu belgesi olarak ölünceye kadar saklayacağım bu yazıyı aldığımda, yeniden görüşeceğimizi, sağlıklı olarak dönmesini beklediğimizi bildirdim.

«Acı haberi öğrendiğim zaman kulaklarıma inanmıyordum. Türk işçi

hareketi için Demirsoy'un kaybı telafi edilemeyecek bir boşluk yaratmıştı.

«O'nun ideal ve ilkelerini yaşatarak ona layık

olmaya çalışıyoruz. Biz ondan çok şey öğrendik. Yeni nesillerin de Demirsoy'dan öğreneceği çok şey var. O'nu her zaman

Yılmaz, Demirsoy'u anma töreninde konuşurken

Merhum Seyfi Demirsoy'un eşi, çocukları ve torunu Ankara'daki anma törenine katıldılar

saygı ve rahmetle anıyoruz. Yaşadığımız sürece de onun manevi varlığından aldığımız güçle çizdiğimiz yoldan yürüyeceğiz.»

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir de konuşmasında özetle şunları söyledi :

«Demirsoy'u anlatmak, o'nun kişiliğini tanımlamak bizler için mümkün değildir. Bir Alman düşünürü «İnsanların değeri, geride bıraktıklarının ızdırapları ile ölçülür» der. Demirsoy'un ebediyete intikali ile ulusça büyük bir üzüntü duyulmuştur.

«Birlikte çalışma bahtıyarlığına ulaştığım merhum Demirsoy'un ilkelerini yaşatarak o'na layık olabiliriz. O, en büyük işçi idi. O, Türk işçi hareketine saygınlık kazandıran insandı. O'nun insan sevgisi yanında çoğumuzun bilmediği bir yönü de vardı. Güzel sanatlara tutkundu. Güzel bir şiir, güzel bir şarkı onu etkilerdi.

Zaman zaman bana şiirler okutur ve dinlerdi. Yüce Allah'tan rahmetini esirgememesini diliyorum»

Türk-İş eski Genel Başkanlarından Halil Tunç da yaptığı konuşmada Demirsoy'un kişiliği üzerinde durdu. Tunç, işçilere kıy verilmediği dönemde, işçi haklarının kazanılması ve geliştirilmesinde Demirsoy'un göster-

diği çabaları hatırlattı ve şöyle dedi :

«Hükümetler, Türk-İş'in isminden bile bahsetmezlerdi. Gün geldi, Demirsoy ve Türk-İş parlamento konuşulmaya başlandı. Çalışma hayatı ile ilgili yasalarda Türk-İş'in istekleri dikkate alınır oldu. Türk işçi hareketi ve işçiler toplum içindeki saygın yerini kazanmaya başladılar.

«Seyfi Demirsoy'u anmak, o'nun eserlerini yayımlamak ve ideallerini nesilden nesile aktarmakla mümkündür.»

Anma töreninde Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan Yardımcısı Prof. Dr. Sait Dilik de bir konuşma yaptı ve Demirsoy'un bugünkü işçi hareketinin temelini attığını söyledi.

TÜRK-İŞ'te düzenlenen anma törenine çok sayıda send.kacı ve konuk katıldı.

Tören, Demirsoy'la ilgili bir filmin gösterilmesiyle sona erdi.

SAMSUNDA'KI TÖREN

Seyfi Demirsoy'un 9. ölüm yıldönümü nedeniyle Samsun'da da bir tören düzenlendi.

Türk-İş Genel Mali Sekreteri Ömer Ergün'ün konuşmasıyla başlayan tören, konuklar ve sendikacılarla işçiler katıldılar.

Ömer Ergün, törende yaptığı konuşmada şunları söyledi :

«Onsuz 9 yıl yaşadık. Unutmadık, o'nun ismini taşıyan bir mahallede Samsun'da toplanarak o'nu bir kez daha anıyoruz.

«Rahmetli Demirsoy, çalışmaların verimli olması için daima «Eşek arısı değil, bal arısı olmalı» derdi. Daima çalışmayı öğütler, ülke ekonomisine katkıda bulunulduğu ölçüde hak alınabileceğini işlerdi. O'nun eserlerini yaşatmak bizlere ve bizden sonraki nesillere düşmektedir.»

Samsun'daki törende Hacettepe Üniversitesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Yavuz Tekelioğlu, Tek Gıda-İş Sendikası Samsun Merkez Şube Başkanı Hasan Akağa ve Türk-İş 6. Bölge Temsilci Yardımcısı Adnan Gün, Demirsoy'un kişiliğini anlattılar.

Anma töreni, Seyfi Demirsoy ilkokulundan bir kız öğrencinin yaptığı konuşma ve Demirsoy'la ilgili bir filmin gösterilmesiyle sona erdi.

Samsun'da düzenlenen anma törenine çok sayıda konuk katıldı.

DEMİRSOY'UN BİYOGRAFİSİ

1920 - 1974

Seyfi Demirsoy, 1920 yılında Manastır'ın Naslıç kasabasında doğmuştur. Ailesi, o üç yaşındayken Anayurda göç etmiş ve Çatalca'ya yerleşmiştir.

Seyfi Demirsoy 16 Haziran 1945 de işçi olarak İstanbul Bira Fabrikasına

girmiştir. 1946 yılında işçi sendikalarının kurulması serbest bırakılınca, bazı arkadaşlarıyla birlikte İstanbul Bira İşçileri Sendikasını kurmuştur.

Demirsoy, 1948 yılında da İstanbul İşçi Sendikaları Birliği'nin kurucuları arasında yer almış ve birlik lağvedilinceye kadar 12 yıl süre ile yöneticilik yapmıştır.

1952 yılında TÜRK-İŞ'in kurucuları arasında yer alan Seyfi Demirsoy, ilk icra kurulunda muhasip üyeliğe seçilmiştir. Demirsoy bu arada, Türkiye Tütün Müskirat ve Yardımcı İşçi Sendikaları Federasyonunun kuruluş hazırlıklarını yapmış ve Federasyonda Genel Sekreter olarak görev almıştır.

TÜRK-İŞ'in kuruluşundan itibaren Başkan Vekili ve Yönetim Kurulu üyeliği görevlerinde bulunan Demirsoy, 1960 Kasım ayında TÜRK-İŞ Genel Başkanlığına seçilmiş ve o günden ölümüne kadar bütün kongrelerde delegelerin çok büyük bir çoğunluğu tarafından yeniden aynı göreve getirilmiştir.

Demirsoy 14 Ocak 1974 günü vefat etti.

Seyfi Demirsoy evli ve üç çocuk babasıydı.

Seyfi
Demirsoy
Sosyal
Politika
haftasında;
Ankara ve
Samsun'da
Eğitim
çalışmaları
yapıldı.

Yılmaz : “Şartlar zor da olsa, fırtına sert de esse, dostlar saskun da kalsa Türkiye’de Türk-İş vardır ve yalnız değildir..”

«Seyfi Demirsoy Sosyal Politika Haftası»nda Ankara ve Samsun’da eğitim programları uygulandı.

Türk-İş’in eski Genel Başkanlarından merhum Seyfi Demirsoy’un ölümünün 9. yıldönümü nedeniyle, el düzenlenen haftanın Ankara’daki uygulamasında, Türk-İş ile Siyasal Bilgiler Fakültesi ve Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu İCTU işbirliği yapılırken; Samsun’da da Türk-İş ile Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü AAFLI arasında ortaklaşa düzenlenen seminerler yapıldı.

Seyfi Demirsoy Sosyal Politika eğitim programları uygulandı

ANKARA’DAKİ PROGRAM

11 Ocak Salı günü Türk-İş’te düzenlenen «Seyfi Demirsoy Sosyal Politika Haftası»nın açış konuşmasını Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz yaptı.

Yılmaz, Demirsoy’un ölüm günü olan 14 Ocak gününün bulunduğu haftayı her yıl o’nun anısına düzenlenen sendikal

faaliyetlerle değerlendireceklerini belirterek, «Bu gibi faaliyetlerle ülkemizin sosyal politikasını geliştirerek, hür sendikacılığı güçlendirerek, işçilere daha iyi hizmet yolları bularak, Rahmetli Demirsoy’un ruhunu şad’edeceğimize inanıyoruz» dedi.

«Sosyal politika, en kısa tanımla «işçiyi koruyan ve sosyal adaleti

sağlayan tedbirlerin bütünü» demektir. Seyfi Demirsoy bütün hayatını böyle bir sosyal politika anlayışına adanmıştı. Çünkü; iktisaden zayıf olan işçilerin yasalarla himaye edilmesinin şart olduğuna, ancak böylelikle sosyal huzurun ve adaletin sağlanacağına inanıyordu» diyen Şevket Yılmaz, bütün dış telkinlere rağmen, Türk-İş’in Atatürk ve Demirsoy’un ilkelerinden sapmayacağını söyledi.

Yılmaz konuşmasının bir bölümünde de şu görüşlere yer verdi :

«Sendikal hizmetlerimizde en büyük desteği-

miz, öfke ve heyecan değil, akıl ve bilgidir. Akıl ve bilginin kaynağı ise üniversitelerdir. Bugün burada, Siyasal Bilgiler Fakültemizin katkısıyla gerçekleştirdiğimiz bu seminer, sendika-üniversite işbirliğinin en güzel bir örneğidir.

Sendikal mücadele kamu oyunun desteğine muhtaçtır. Haika karşı sendikacılık yapılmaz. Bizim mücadelemizde, çalışanların meşru haklarının savunmasında, en doğal müttefikimiz halktır, kamu oyudur. Kamu oyunca ise büyük ölçüde üniversiteler yön verir. Yani, aydınların ve üniversitelerin desteğine sahip olmayan bir sendikal hareket, mücadelesinde ne kadar haklı olursa olsun, kamu oyunun ittifakını sağlayamaz, halka ters düşer ve başarısızlığa uğrar.

Yani bizim, hür sendikacılar olarak, sadece bilgi bakımından değil, kamu oyunu kazanmak bakımından da, üniversitelere ve aydınlara ihtiyacımız vardır.

Üniversitelerimizin de, yetiştirdikleri pırıl pırıl be-

yinlerin yararlı işler yapabilmesi için, bizim pratiğimize ihtiyaçları vardır. Bütün bilgiler gibi, üniversitelerin ürettiği bilgiler de, esas olarak insanın mutluluğu içindir. Yani, bizim emeğimizle yarattığımız değerlerin daha mutlu bir dünyaya dönüşmesi içindir. Bu nedenle, üniversitelerimizin ve bilim adamlarımızın da, bize ihtiyaçları vardır.

Buradaki toplantımızın çok önemli bir özelliği de, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU nun değerli temsilcilerinin şu anda aramızda bulunmalarıdır.

Son yıllarda, TÜRK-İŞ ile ICFTU arasındaki ilişkilerin soğuması, bizi sevmeyenleri sevdirse bile, Türk çalışanlarını haklı bir üzüntüye sevk etmişti.

Geçen aylarla üst düzeyde yürüttüğümüz müzakereler sonucunda, aradaki bazı yanlış anlamaları tümüyle giderdik ve aramızdaki dayanışmayı eskisinden de güçlü hale getirmeye karar verdik.

İşte, ICFTU temsilcisi dostlarımızın bugün aramızda bulunmaları, geçen

ay verdiğimiz kararın somut bir sonucudur; TÜRK-İŞ'in ICFTU içindeki şerefli yerine tekrar sahip olduğunun işaretidir.»

Şevket Yılmaz konuşmasını şöyle tamamladı :

«Unutmayınız ki; şartlar zor da olsa, fırtına sert de esse, dostlar suskun da kalsa, Türkiye'de Türk-İş vardır ve yalnız değildir»

TEBLİĞLER SUNULDU

Seyfi Demirsoy Sosyal Politika haftası çalışmalarını sırasında SBF Dekanı Prof. Dr. Necdet Serin konuyla ilgili bir açış konuşması yaptı.

ICFTU Genel Sekreterliğini temsilen Pieter de Jonge, ILO Türkiye Temsilcisi Bruce Mc Donald da seminerin sağlayacağı yararlar üzerinde görüşlerini açıkladılar.

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden Doç. Dr. Gürkan Çelebicin, ODTÜ'den Doç. Dr. Nurhan Süral, Hukuk Fakültesinden Prof. Dr. Sefa Reisoğlu, Gazi Üniversitesinden Prof. Dr. Ahmet Beyarslan, SBF Dekan

Yardımcısı Prof. Dr. Sait Dilik, Erciyes Üniversitesinden Doç. Dr. Faruk Andaç, Sosyal Güvenlik Bakanlığında Tuncay Aksaklı, A.Ü. Hukuk Fakültesinden Doç. Dr. Sarper Süzek ve Doç. Dr. Seyfullah Ediz, Hacettepe Üniversitesinden Dr. Kuter Ataç, SBF'nden Doç. Dr. Pars Esin çeşitli konularda tebliğler sundular.

Programın son gününde de SBF'nden Prof. Dr. Cemal Mihçioğlu ve Uludağ Üniversitesi İ.İ.B. Fakültesinden Prof. Dr. Nurhan Akçay'ının Türkiye'de ve Federal Almanya'da yönetime katılma konularında sundukları tebliğlerle çalışmalar sona erdi.

SAMSUN DAKI ÇALIŞMALAR

TÜRK-İŞ ile AAFLI arasında ortaklaşa düzenlenen iki ayrı seminer de Samsun'da yapıldı.

10-12 Ocak tarihlerini kapsayan ve Seyfi Demirsoy eğitim merkezinde uygulanan seminerlerde Gazi Üniversitesinden Doç. Dr. Atilla Özer «Yeni Anayasa Işığında Çalışma Hayatımız» konulu tebliğler sundular.

«Sosyal Sigortalar Mevzuatı ve Emeklilik Sorunları» konusunda Türk-İş Sosyal Güvenlik Uzmanı Osman Nuri Tekman'ın konferansları ile süren eğitim çalışmalarından sonra, işyeri sendika temsilcilerinin eğitimi ile ilgili ayrı bir program uygulandı.

Seminer çalışmalarının sonunda düzenlenen diploma töreninde, Türk-İş 6. Bölge Temsilcisi Hasan Nejat Ögüt ile AAFLI Türkiye Bürosu Direktör Yardımcısı Nurhan Ülker birer konuşma yaparak, edinilen bilgilerin işyerlerinde çalışma arkadaşlarına iletilmesini istediler.

Samsun'daki Seyfi Demirsoy Sosyal Politika haftası çalışmalarından bir görünüş.

SENDİKALAR ÖNCÜLÜĞÜNDE KOOPERATİFÇİLİĞİMİZ

Türk sendikacılığının yeni hizmetler vermesi, topluma ve temsili onuru taşıdığı işçilere daha yararlı hizmetler sergilemesi gereken dönemi yaşıyoruz. Sendikacılığımızı bir taraftan yersiz ve zararlı tartışmalardan arındırma, hisleri tahrik ederek gereksiz münakaşa kapıları açarak işçilerin gerçek yararlarını gözetme fonksiyonundan uzaklaştıran geçmişin acı tecrübelerini terk ederken diğer taraftan sözünü ettiğimiz hizmet kapılarını açmanın gereği üzerinde durmanın asıl ve temel görevler içine girdiğini görmezlikten gelemeyiz.

1963'den bu yana Türk sendikacılığı bir bakıma Toplu sözleşme sendikacılığı uygulaması içine girmiş ve rahat bir sendikacılık dönemi yaşamıştır. Bu rahatlığın uzun sürmeyeceğini bilenlerimiz az değildir. Toplu sözleşme sendikacılığı, yanısıra, kitlelere hizmet üreten bir anlayışı içimize tam ve kâmil anlamda sindiremediğimiz ve gerek-

siz politika tartışmaları ile vakit öldürdüğümüz için, kabul edilmesi gerekir ki, sakıncalı bir noktaya doğru hızla gelindi. Şimdi artık bu acı tecrübeleri dikkatlice değerlendirerek, daha akılcı ve çağdaş bir anlayışla doğruları bularak, doğrular üzerinde ittifak ederek, Sendikacılığımızı daha sevimli hale getirebiliriz.

Bunun yanında, Hür Sendikacılık demokrasilerde nasıl vazgeçilmez temel müesseselerden birisi ise, Hür Kooperatifçilik de Sendikacılığın el atması, öncülük etmesi gereken en yararlı hizmet araçlarındandır. Hür Kooperatifçilik hareketi, çalışanları enflasyona karşı korumanın hızla artan fiat hareketlerini dengelemenin de en sağlıklı vasıtalarından birisidir. Kooperatifçiliğin geliştirilmesinde sendikalarımıza düşen önemli görevler vardır. Sendikalar eğer öncülük etmezler ve Kooperatifçiliğin yaygınlaştırılmasında, etkinleştirilmesinde kendi üzerlerine düşen görevleri yapmazlarsa, çıkar çevreleri kooperatifleri etkisiz hale getirebilirler. Bir taraftan TÜKETİM kooperatiflerinin yurdumuzda hızla çoğalması ve kendi üst örgütlerini kurmada daha istekli hale gelmeleri, giderek Milli Kooperatifler Birliğinin kurulmasını sağlamada kendi üzerlerine düşen görevleri yapmaları, diğer taraftan konut kooperatiflerinin şaibe ve dedikodulardan arındırılarak konut üretiminde daha etkili olmaları gerekmektedir.

Türk-İş'in, yıllardır sürdürdüğü yoğun eğitim çalışmaları, günü müzde geçerli hale gelmiş ve bu eğitimlerden geçen arkadaşlarımız, Hür Kooperatifçiliğin yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesinde öncülük görevlerini yapmaya başlamışlardır. Sendikaların öncülüğünde kurulan Tüketim kooperatiflerinin giderek üye sayılarını arttırmaları, piyasada denge unsuru olma yolundaki çalışmaları, takdiri toplamak tadır. Bu noktada bilinmesi gereken, yalnız üyelerin eğitimi ile yetinilmemesi, kooperatifleri koruma amacına yönelik çalışmalara da ağırlık verilmesidir. Bir başka önemli husus ise, işçilerin yanısıra, işçi

eş ve çocuklarının da kooperatifçiliğe yatkın hale getirilmeleri için, onlara yönelik programlar uygulanmasıdır. Kooperatiflerin, üyelerinin çıkarlarını gözetmesi yanında, onlara sosyal hizmetler vermesi gibi önemli fonksiyonları da vardır. Kooperatifler geliştikçe bu sosyal faaliyetler de artacak, böylelikle üye kooperatif ilişkisi daha sağlıklı zemine oturacaktır. Kooperatifçiliğin dostları olduğu kadar, muarızları da çoktur. Dostları, hiç şüphesiz kendi üyeleri dar ve sabit gelirli olanlarla özdeşleştirebilirler, çoğunluktur. Muarızları ise, varlıklılar kısa yoldan ve dar gelirli olanların sırtından zengin olmak isteyenlerdir. Hür Kooperatifçiliğin kendi iç denetimini üyeleri aracılığı ile sağlayan ve denetime büyük önem veren demokratik bir hareket olduğunda ve bu hareketin gelişmiş ülkelerde orta sınıfın korunmasında son derece önemli rol oynadığında şüphe yoktur.

Türk-İş'i güçlendiren, onu bu günlere kadar getiren ve sorumlu sendikacılık anlayışını içine sindirenler, başta ölümünün dokuzuncu yılını büyük bir acı ile idrâk ettiğimiz Merhum Genel Başkanımız Seyfi Demirsoy olmak üzere, Hür Kooperatifçilik hareketinin de yurdumuzda yayılması ve etkinleşmesi için ellerinden geleni yapmaya çalışmışlardır. Toplumdaki değer yargıları, bazı hizmetlerin zamanla gerçekleştirilmesine imkân ve fırsat vermektedir. Bu sebeple sendikalarımız, kooperatifçilik hareketine öncülük etmesi konusunda daha etkin çalışmalar yapılamamıştır. Fakat, artık zamanı iyi değerlendirmek, çalışanların, işçilerin korunması, bir bakıma tüketicinin korunması için daha etkili çalışmalar yapmak zamanı gelip çatmıştır. Hür Sendikacılığa inananlar, Hür Kooperatifçiliği geliştirmek yolunda etkin çalışmalar yapmalıdırlar. Bu kooperatiflere müdahale şeklinde değil, öncülük yapma şeklinde geliştirilmelidir. Sendikalarımız ve sendikacılarımız için kaçınılmaz bir görev de, Hür Kooperatifçilik hareketine öncülük etmeleridir.

İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Koordinasyon toplantısı Ankara'da yapıldı

- KOORDİNASYON TOPLANTISINA KATILAN SENDİKA TEMSİLCİLERİ DAHA SONRA İSGÜM MERKEZİNİ ZİYARET EDEREK BİLGİ ALDILAR

Türk-İş'e bağlı sendika ve federasyonların ilgili icra kurulu üyeleriyle uzmanlarının katıldığı «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Koordinasyon Toplantısı» Ankara'da yapıldı.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği açısından, ülkemizdeki genel durumu tesbit etmek, Türk-İş İcra Kurulunca planlanan İş Güvenliği Kurulları Eğitimi için koordinasyon sağlamak amacıyla düzenlenen çalışmalar, Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir**'in açış konuşmasıyla başladı,

Özdemir iş kazaları ile kaybedilen işgünü sayısının, grevlerle kaybedilen işgününden daha fazla olduğunu, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda işverenlerin yeterli önlem almadıklarını söyledi.

Özdemir, bu yolda alınacak önlemler için işverenlerin harcayacakları

paranın, iş kazası yüzünden kaybettiklerinin yanında çok önemsiz kaldığını da sözlerine ekledi.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı ILO Türkiye temsilcisi **Bruce Mc Donald** da, yaptığı konuşmada, işçi sağlığı ile iş güvenliği konusunda ILO'nun yaptığı çalışmalar hakkında bilgi verdi ve bu yoldaki tüm çalışmalara katkıda bulunmaya hazır olduklarını söyledi.

Çalışma Bakanlığı İSGÜM Müdiresi **Fütuhat Baysal**, toplantıda yaptığı konuşmada İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Enstitüsü (İSGÜM) çalışmaları hakkında bilgi verdi.

1969 Yılında Hükümetimizle Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) arasında ortak bir proje ile İSGÜM'ün kurulduğu

nu belirten **Baysal**, proje safhasında enstitüye yurtdışından cihaz, malzeme yabancı uzmanlar ve Türk personeline de yurtdışında çeşitli ülkelerde burs imkanları sağlandığını söyledi.

Hacettepe Üniversitesi İIBF Dekan Yardımcısı **Doç. Dr. Aşhan Tan**'ın konuşuyla ilgili açıklamalarından sonra tebliğlerin sunulmasına geçildi.

Milli Prodüktivite Genel Sekreter Vekili **Serpil Özdamar**, sunduğu tebliğinde İş Kazaları ve sebep olduğu mali kayıplar konusunu işledi. Tebliğ, dergimizin 31 ve 32. sayfalarında iki bölüm halinde yayınlanmaya başlandı)

İSGÜM İşçi Sağlığı Bölümü Şefi **Dr. Şule Ilıcak**'ın «Tıbbi Açıdan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği» tebliğinden sonra, Türk-İş'in konuyla ilgili çalışmaları ve yaptığı planlama Eğitim Müdürü **Emre Kocaoglu** tarafından anlatıldı.

İSGÜM'Ü ZİYARET

Birinci gün çalışmalarının öğleden sonraki bölümünde, toplantıya katılanlar otobüsle Çubuk'taki İSGÜM merkezini ziyaret ettiler.

Ziyaret sırasında **Doktor Turgut Artun** tarafından Merkezin çalışmaları konusunda açıklamalar yapıldı.

SSYB-H.Ü. Tıp Fakültesi Çubuk Sağlık Dairesi Başkanlığı Yenice İş Sağlığı Eğitim ve Araştırma Merkezi'ni de ziyaret eden kursiyerler daha sonra Ankara'ya döndüler.

İSGÜM'deki çalışmalar hakkında **Dr. Turgut Artun** açıklama yaparken.

İKİNCİ GÜN ÇALIŞMALARI

6 Ocak Perşembe günü sürdürülen Koordinasyon çalışmalarında, Çalışma Bakanlığı İş Güvenliği Müfettişleri Ankara Grup Başkanı **İbrahim Kuluöz-türk**, A.Ü. Hukuk Fakültesinden Doç. Dr. **Sarper Süzek**, Türk-İş İşçi Sağlığı Proje Müdürü **Gürbüz Turhan** tarafından tebliğler sunuldu.

Koordinasyon çalışmaları, SSK Ankara Meslek Hastalıkları Hastanesini ziyaretli tamamlandı.

Çubuk Yenice İş Sağlığı Eğitim Merkezi Ziyaret edildi.

Türk-İş/AAFLI Kadın İşçiler seminerleri sürüyor

Mersin ve Bursa'daki seminerler başarıyla bitti

Türk-İş ile AAFLI arasında ortaklaşa düzenlenen ve 21 bölümden oluşan eğitim programının uygulanmasına Mersin ve Bursa'da devam edildi.

Mersin'deki Eğitim Uygulaması

4-7 Ocak tarihleri arasında Mersin'de SSK Hastanesi konferans salonunda yapılan seminere 42 bayan kursiyer katıldı.

Seminer çalışmalarını bir konuşmayla açan Türk-İş Genel Eğitim

Sekreteri Kaya Özdemir, Türkiye'de sendikacılık hareketinin gelişmesi üzerinde durdu ve «**Milli gelirin en hızla yükseldiği ve pay dağılımının aynı oranda arttığı dönem, toplu sözleşmelerin serbest pazarlıkla yapıldığı, yasal grev hakkının kul'andığı dönemdir. Bu da göstermektedir ki, toplu sözleşme ve grev hakları ekonominin engeli değil, güç kaynağıdır. İşçi, ne ölçüde ekonomik rahatlığa ulaşırsa, üretim o ölçüde artar**» dedi.

Türk-İş Kadınlar Bürosu Koordinatörü **Rahime Akdoğan** da seminerde yaptığı konuşmada ka-

dın işçilerin sendikalar da yönetime talip olmaları gerektiğini söyledi.

Eğitim programında Üye - Temsilci - Sendika ilişkileri, genel beslenme ve aile beslenmesi, kadın sağlığı, aile sağlığı ve aile planlaması konularında çeşitli konuşmacılar tebliğler sundu.

Bursa'daki Eğitim Çalışmaları

Kadın İşçiler Eğitimi Seminerinin Bursa'daki uygulaması 17-20 Ocak tarihleri arasında yapıldı.

Bursa Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. **Nurhan Akçay-ır'nın** sunduğu «**Çağdaş**

Toplumda Kadın» konulu tebliği, Türk-İş Eğitim Müdürü **Emre Kocaoğlu'nun** «**Hür Sendikacılık**» tebliği izledi.

Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalından Doç. Dr. **Sabahat Tezcan**, seminerin ikinci gününde «**Kadın Sağlığı ve Aile Sağlığı ile Aile Planlaması**» konularında iki ayrı tebliğ sundu.

Seminer çalışmalarının üçüncü gününde; genel beslenme, aile beslenmesi, çocuk beslenmesi konularında Hacettepe Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalından Dr. **Bike Aksu Kocaoğlu'nun** tebliğleri okundu.

Seminerin son gününde ise Türk-İş 8. Bölge Temsilcisi **Kadir Topuz'un** yönettiği «**Sendikacılar Paneli**» yapıldı.

Bursa'daki program 17-20 Ocak ve 18-21 Ocak tarihlerini kapsayan iki ayrı sınıf halinde uygulandı.

Soma'daki Kooperatifçilik Semineri başarılı geçti

Soma'daki Kooperatifçilik Semineri büyük ilgi gördü.

KOOPERATİFÇİLİK BANKASI KURULMASINI İSTEYEN ÖZDEMİR TOPLU KONUT KANUNUNUN İŞLERLİK KAZANMASI İÇİN SSK VE İMAR-İSKAN BAKANLIĞINI İŞBİRLİĞİNE ÇAĞIRDI

TÜRK-İŞ/AAFLI ve Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikasının ortaklaşa düzenledikleri Kooperatifçilik semineri Soma'da yapıldı.

Seminerin açış konuşmasını yapan Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı **Abdullah Çakırefe**, içinde bulunduğumuz serbest piyasa düzeninde, tüketiminin başıboş fiyat hareketlerinden olumsuz etkilerini azaltabilmek için kooperatifleşmeye daha büyük önem verilmesi gerektiğini söyledi. **Çakırefe**, bu amaçla Soma'da Ege Bölgesi Maden İşçileri Sendikasının girişimiyle kurulan beş bin ortaklı tüketim kooperatifinin yörede güzel bir örnek teşkil ettiğini belirtti. Genel Başkan **Abdullah Çakırefe**, tüketicinin ekonomik ve sosyal yönden tam olarak korunup desteklenebilmesi i-

Kaya Özdemir
Soma'da konuşurken.

çin bu tür birim kooperatiflerin yeterli olamayacağını ve üst kuruluş TÜRK-İŞ'in önderliğinde kooperatifler milli birliğine yönelme çalışmalarının ağırlık kazandığını sözlerine ekledi.

KAYA ÖZDEMİR'İN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri KAYA ÖZDE-

MİR de, seminerde yaptığı konuşmada son yıllarda enflasyon artışlarının reel ücretlerin alım gücünü erittiğinden bahisle, «Sadece ücretleri sınırlandırıp fiyatları başıboş bırakmak, özellikle dar gelirliilerin aleyhine cereyan ettiği gibi, üretimi de olumsuz etkilemektedir» şeklinde konuştu.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Özdemir**, bugünlerde gündemde olan tüketiciyi koruma kanunu tasarısının biran önce yasalararak uygulamaya konulmasını istediklerini belirtti ve TÜRK-İŞ'in özellikle kooperatifleşmeye ağırlık veren bir çalışma dönemine girdiğini söyledi.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Özdemir**, birim tüketici kooperatiflerin sendikalar öncülüğünde kurulup yaygınlaştırılması için TÜRK-İŞ'in gereken

potansiyele sahip bulunduğunu hatırlattı, bunun yanında kooperatif milli birlikleri kuruluşuna önem verdiklerini söyledi.

Kaya **ÖZDEMİR**, kooperatif kuruluşların çalışma ve gelişmesinde, devletten gerekli desteğin sağlanmasını da TÜRK-İŞ olarak beklediklerini söyledi. **Kaya Özdemir** tüketim kooperatifleri yanında, artan ihtiyaçlar karşısında Türkiye'nin hızla konut kooperatiflerine yönelmesinin zorunlu olduğunu belirtti. İmar İskan Bakanlığı tarafından hazırlanıp çıkarılan Toplu Konut Kanununun bir takım maksatlı görüş ve çıkarıcı çevrelerin engellemesine hedefolduğunu da vurgulayan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya **Özdemir**, bu kanunun işlerlik kazanması gerektiğini savunarak şöyle dedi.

TÜRK-İŞ/AAFLİ Kooperatifçilik Uzmanı Sinan Vargı Maden İşçilerine kooperatifin önemini anlattı

«Toplu KONUT Kanunu-nu kendi çıkarları açısından benimsemek istemeyenler, bazı dış çevreler engellemek istiyorlar. Dileğimiz İmar ve İskan Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı arasındaki fon aktarma sorununun biran önce çözüme kavuşturulması ve kanunun işlerlik kazanmasıdır. Yine bu kanunun istenen düzeyde başarıya ulaşabilmesi için Sosyal Sigortalar Kurumu ile İmar iskan Bakanlığına ait konut kredi fonlarının bu istikamette kanallanması gerekmektedir. Zira sorun giderek büyümekte olan ve resmi ağızlarından öğren-düğimize göre çözümü için 600 milyar liradan fazla bir ödeneye ihtiyaç gösteren Türkiye'nin konut açığı sorunudur. O halde bu milli sorunun halinde milli kuruluşlar elele vermelidirler. TÜRK-İŞ olarak bu konuda Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İmar iskan Bakanlığı ve Maliye Bakan-lığını işbirliğine çağırıyoruz.»

Daha sonra konuşan Maden Federasyonu Genel Sekreteri Mustafa Orhan da kooperatifçiliğin önemine değindi ve «Sa-

nıyorum dünyada tüketiciyi korumayan tek ülke TÜRKİYE'di.» dedi. Mustafa Orhan, 24 Ocak kararlarını, Sosyal tedbirlerle desteklenmediği ve üretimi arttırmayı yönlendiremediği için kendi açılarından başarılı göremediklerini belirtti. Özellikle dar gelirli vatandaşın alım gücünün enflasyon ve ücret sınırlamaları nedeniyle çok gerilediğini söyledi.

Ege Linyitleri İşletmesi Bölge Müdür Yardımcısı Ali Karakurum da tüketim kooperatifçiliğinin Soma'daki örneğinin başarılı olabilmesi için idare olarak gerekli desteğin sağlanacağını söyledi.

İki gün süren çalışmanın bitiminde bir kapanış konuşması yapan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, Türkiye'de artık bir kooperatifçilik bankası kurulma-

sının geciktirilmemesini ve TÜRK-İŞ olarak mevcut kooperatifçilik kanununda bu kuruluşların çağdaş gelişmesini sağlayıcı değişikliklerin biran önce yapılmasını hükümetten beklediklerini söyledi.

Seminer'de, ODTÜ. Öğretim Görevlisi Dr. Duran Taraklı, «Tüketim Kooperatifçiliği ve Ekonomik Yönleri», Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Bahri Yılmaz «Tüketim Kooperatiflerinde Sosyal Çalışmalar», Ege Üniversitesi Öğretim Görevlisi Hidayet Altınakar «Sendikalar ve Kooperatiflerle İlişkiler» konularında, TÜRK-İŞ/AAFLİ Kooperatifçilik Uzmanlarından Abdülkadir Ersoy ve Sinan Vargı ise, «Tüketim Kooperatiflerinin Çeşitli Sorunları»nı yansıtan konuşmalar yaptılar.

İzmir'de yapılan toplantıda Dr. Bahri Yılmaz kooperatifçilik konusunu işledi.

Hava - İş Tüketim Kooperatifi çalışmalarını sürdürüyor

Hava-İş Sendikasının öncülüğünde kurulan S.S. Sivil Havacılar Tüketim Kooperatifi çalışmaları başarı ile sürüyor.

Kooperatif çalışmalarıyla ilgili olarak Hava-İş Sendikasının Dergimizde yer almasını istediği bilgiler aşağıda okurlarımıza sunulmuştur:

HAVA-İŞ ve HAVA-İŞ-KOOP

«Türk işçi hareketinde öncülük yapan Türk-İş'imize bağlı birçok sendikanın çalışmaları arasında kooperatif konusu da bulunmaktadır. Bu çalışmalar bazı sendikalarda gerçekten takdir edilecek düzeye yükselmiştir. Örneğin; birçok işçi kardeşimiz yapı kooperatifçiliği sayesinde ev sahibi olmuş, sendikalarının bu çalışmalarını taktirle anmaktadırlar. Diğer taraftan tüketim kooperatifçiliği konusunda çalışmaları ile Türkiye'de örnek teşkil eden Türk-İş camiasında Yol-İş federasyonunun kurduğu ve organize ettiği Yol Koop tüketim kooperatifleri birliği sendika-kooperatif işbirliğinin ne denli faydalı olduğunu ispat eden en başta gelen bir kuruluştur. Tüketim kooperatifçiliğine bu dönemde özen gösterilmesi gerekmektedir. Genelde artan hayat pahalılığı ile mücadele ederken, özelde de işçi-işveren ilişkilerini daha olumlu yönde etkilediği gözden uzak tutulmamalıdır.

Enflasyonun arttığı ve enflasyon artışının beraberinde getirdiği fiyat artışları, Özellikle temel tüketim maddelerini hemen etkilememektedir. Örneğin, petrolde yapılan zam anında, petrole doğrudan bağlı tüketim maddelerine yansırken diğer yandan petrole ikinci hatta üçüncü derecede (taşıma vs. gibi) bağımlı maddelere en az petrole gelen zam kadar yansımaktadır. Bu örneğe bakarsak Türkiye'mizde fiat kontrol mekanizmasının ne denli işlediğini hemen anlarız.

Tüketim kooperatifçiliği, ortakların aşırı fiat artışından korunurken, piyasadaki talebin belli bir kısmını karşılayacağı için spekülâtör, talep azalması nedeni ile zam işlemlerini firenlemek

zorunda kalacak ve böylece bir oto-kontrol düzeni sağlanacaktır.

Belirttiğimiz ve daha birçok faydalari elde edebilmek için tüketim kooperatifçiliğine önem verilmesi gerektiğini söylemiştik. Ancak kooperatifçiliğin gelişmesi için en başta gelen faktörlerden birkaçını sıralamamızda fayda görüyoruz.

- a — Sermaye
- b — Organizasyon
- c — Eğitim

Bu faktörleri kısaca incelersek:

Kooperatiflerin sermayeleri bilindiği gibi ortaklarının alacakları paylarla meydana gelir. 1169 sayılı kooperatifler yasası bir ortağın sahip olabileceği sermayeyi 30000 TL. ile sınırlamıştır. Hemen belirtmek gerekir ki, bu günkü şartlarda az ortaklı tüketim kooperatiflerinin çalışmalarına bu miktar kesinlikle yeterli olmamaktadır. Diğer taraftan taban sermayeyi toplayabilmek geçim olanakları sınırlı olan işçi, memur, emekli gibi az gelirli ortaklardan imkansızdır.

Bu nedenle sermayenin yetersizliğini yenebilmek için bir takım finans kaynakları bulmak gerekmektedir. İşte burada sendika-kooperatif işbirliği ortaya çıkmaktadır. Kanımızca sendikaların kendi üyelerinin oluşturduğu kooperatiflere faizsiz kredi açarak bankalarda bekleyen kaynaklardan üyelerinin faydalanmalarını sağlaması en doğru yollardan biridir. Diğer taraftan; tüketim kooperatifçiliğinin gelişmesine yardımcı olmak sendikalar kadar işverenlerin de görevidir. Tüketim kooperatiflerinin ortaklarına (işyerinde çalışanlara) getireceği refah, işbarışının korunmasına destek olacak, ekonomik bakımdan problemleri azalan işçinin iş randımanı da kendiliğinden artacaktır.

Ayrıca 1475 sayılı iş kanununun 22 nci maddesi gereğince, işverenler, işyerlerinde kantin açmakla yükümlü kılınmıştır. Kanun yapıcının burada özellikle «işçiler için daha faydalı olacağı anlaşılırsa» ibaresini koyması ve bu konuda hazırlanan yönetmelikte de «kantinlerde işçilerin ve ailelerinin gıda, giyim, yakacak, sağlık ve kültür

gibi zorunlu ihtiyaçlarını (asgari düzeyde) karşılayacak nitelikte (fiatıa ve ihtiyaçlara uygun kalitede) çeşitli maddeler ve mallar satılır» denilmektedir. Buradaki belirtilen kantin işlevi, işçilerin kendi öz sermayeleri ile kurdukları Tüketim Kooperatiflerince yerine getirildiğine göre, kanunun işverenlere getirdiği yükümlülüğü severek üzerine alan bir kuruluşa (Tüketim kooperatifine) işverenin de sermaye açısından olmasa dahi işyerinde yeterli yer, personel, araç, gereç gibi yardımlarda bulunması gerekmektedir.

Kısaca anlatmaya çalıştığım Tüketim kooperatiflerinin faydalarına inanan Hava-İş sendikamız son genel kurulunda tüzüğünde değişiklik yaparak bu inancını somut bir şekilde ispatlamıştır. Hava-İş sendikamız geçtiğimiz günlerde ilk planda havacılara İstanbul'da kurulmuş fakat sermaye yetersizliği nedeni ile faaliyetleri kısıtlı olan iki kooperatifi birleşmeye çağırması ve bu kooperatiflerin yaptığı genel kurul sonucu tek bir kooperatif halinde yeni bir çalışma dönemine başlamıştır.

Hava-İş Koop kısa adı olan S.S. Sivil Havacılar Tüketim Kooperatifinin 12 Kasım 1982 günü yapılan genel kurulunda Yönetim Kuruluna Hava-İş Genel Başkanı İbrahim ÖZTÜRK Hava-İş mali sekreteri Akif BAYRAKTUTAR, Hava-İş Eğitim sekreteri Erdoğan ÖZERDİNÇ, Hava-İş Genel sekreter yardımcısı Osman TULTAY, ortaklardanFevki AKALIN, Ekin SAYIL, Selçuk KARAEMLAS seçilmişlerdir.

Sendika-İşçi-İşletme işbirliğinde kurulan örnek bir kooperatif olmayı amaçlayan Hava-İş Koop, ilk aşamada bir iş yeri tüketim kooperatifi olarak Yeşilköy'de, Harbiye'de Genel Müdürlükte faaliyet gösterecek ve kredili satış yapacaktır. Gelecek yıllarda üyelerin yoğun olduğu Ankara ve İzmir'de de aynı sistemin uygulanmasına geçilecektir.

Ortaköy'de 250 dairede ikamet eden (Havacılar Sitesi) üyeler için de konut içi Tüketim Kooperatifi işletme çalışmaları yapılmaktadır.

Yukarıda maddeler halinde belirttiğimiz ikinci konu olan organizasyon, Hava-İş Koop'ta hızla sürdürülmektedir. Yetkili bir Genel Müdürün yönetiminde merkez, mağaza, Ortak ilişkileri, anadepo kuruluşları bitirilmiş bulunmaktadır.»

Türk Harb-İş 5. Olağan Genel Kurulunda sendika kurullarını oluşturan yöneticilerden bir grup

Türk Harb-İş Genel Başkanlığına Durukan yeniden seçildi

Türk Harb-İş Sendikası'nın 5. olağan genel kurulu 16-18 Ocak tarihleri arasında Ankara'da yapıldı ve genel başkanlığa yeniden **Kenan Durukan** seçildi.

Genel Kurul çalışmaları İstiklal Marşı ile başladı ve Türk Harb-İş'in federatif sistemden işkolu sendikasına dönüştürülmesinde kurucu genel başkanlık görevini yapan Türk-İş'in eski genel başkanlarından merhum Seyfi Demirsoy'un bandından dinlenen sesi ile sürdüldü.

Genel kurulda birer konuşma yapan Sosyal Güvenlik Bakanı **M. Sadık Şide** ve Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri **Kaya Özdemir**, sosyal güvenlik ile çalışma hayatını ilgilendiren konular üzerinde durdular.

Kalabalık bir konuk topluluğunun izlediği genel kurulun divan başkanlığını Türk-İş genel başkan vekili **Emin Kul** yaptı. **Kaya Özdemir**, Tez-Büro-İş Sendikası

Genel Başkanı **Uğur Batmaz** ve **İlami Açıksöz** de divanda görev aldılar.

Danışma Meclisi üyelerinden **Özer Gürbüz**, **Feridun Giray**, **Cahit Tutum**'un birer konuşma yaptıkları genel kurulda daha sonra raporların müzakeresine geçildi.

Delegelerin konuşmalarından sonra Yönetim

- GENEL BAŞKAN **KENAN DURUKAN**'DAN BAŞKA, **REMZİ DURUKAN**, **ÇETİN SOYAK**, **YILMAZ ÖRNEK**, **MUSTAFA ALPDÜNDAR** VE **CAHİT SENGELLİ** DE GENEL YÖNETİM KURULUNA SEÇİLDİLER

Kurulunca eleştiriler cevaplandırıldı ve kurulların ibranı takiben seçimlere geçildi.

Yapılan seçimlerde şu sonuç alındı :

Genel Başkan : **Kenan Durukan**

İkinci Başkanlıklar : **Remzi Durukan**, **Çetin Soyak**

Genel Sekreter : **Yılmaz Örnek**

Genel İdari ve Mali Sekreter : **Mustafa Alpdünder**

Genel Eğitim ve Teşkilat Sekreteri : **Cahit Şengelli**

Dergimiz, Sayın **Kenan Durukan** ve çalışma arkadaşlarını kutlar, başarılarının devamını diler.

Genel kurulu ilgi ile takip eden delegelerden bir görünüş

2795 Sayılı Yasayla Emekli aylıklarındaki artışlar

Dergimizin Kasım 1982 sayısındaki «Katsayı Yükselirken» başlığını taşıyan yazımızda özetle işçi emekli, dul ve yetimlerinin aylıklarına esas alınan malüllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları kanunu gereğince sağlanan aylıklara esas olan gösterge sayılarının yükseltilmesi, sosyal yardım zammının T.C. Emeklileri seviyesine çıkartılması ve %2 hastalık sigortası primi kesilmesi ile ayakta tedavideki ilaç parası-

O. Nuri TEKMAN

na % 20 katkının kaldırılması temennisinde bulunmuştuk.

29 Ocak 1983 Cumartesi günlü Resmi Gazetede yayınlanan «506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bazı madde ve bentlerinin değiştirilmesi ve bir bendinin kaldırılmasına dair (2795 sayılı) Kanun» ile bu temennilerimizin büyük öl-

çüde gerçekleştiğini görmekteyiz.

Bu Yasa ile gösterge sayıları 60'ar artırılmış, (Tablo 1), sosyal yardım zammı 2500,— lira artmış, % 2 Hastalık Sigortası primi kalkmış ve ilaç katkı oranı da T.C. Emeklilerinde olduğu gibi % 10 a düşürülmüştür.

Yeni gösterge sayılarına göre, 1.1.1983 tarihin-

den itibaren yaşlılık aylıklarında olacak artış, bu artışın getirdiği fark ile aylıklardaki artış oranı, cetvelde (Tablo 2) belirtilen miktarlarda olacaktır.

Sosyal Sigortalar Kurumu katsayısının 34'e yükselmesi sonucu aylıklarda gerekli artış yaparak ödeme yaptığından, bu kere gösterge sayısı artışı ile sosyal yardım zammından doğan fark aylıkları ayrıca ödenecektir.

TABLO : 1

Derece	1	2	K 3	A 4	D 5	M 6	E 7	L 8	E 9	R 10	11	12
1	876	879	882	885	888	891	894	897	900	—	—	—
2	840	843	846	849	852	855	858	861	864	867	870	873
3	804	807	810	813	816	819	822	825	828	831	834	837
4	768	771	774	777	780	783	786	789	792	795	798	801
5	732	735	738	741	744	747	750	753	756	759	762	765
6	696	699	702	705	708	711	714	717	720	723	726	729
7	660	663	666	669	672	675	678	681	684	687	690	693
8	624	627	630	633	636	639	642	645	648	651	654	657
9	588	591	594	597	600	603	606	609	612	615	618	621
10	552	555	558	561	564	567	570	573	576	579	582	585
11	516	519	522	525	528	531	534	537	540	543	546	549
12	480	483	486	489	492	495	498	501	504	507	510	513

TABLO : 2

Aylık Oranı	1.1.1983 den önce		1.1.1983'den itibaren		A R T I Ş			
	Asgari	Azami	Asgari	Azami	Farkı	Oranı %	Farkı	Oranı %
55	11.144	16.083	16.424	21.830	5.280	47.3	5.747	35.7
60	11.144	17.318	16.424	23.360	5.280	47.3	5.747	35.7
70	11.144	19.788	16.424	26.420	5.280	47.3	6.042	34.8
76	11.885	21.269	17.404	28.256	5.519	46.4	6.987	32.8
85	12.996	23.492	18.872	31.010	5.876	45.2	7.518	32.0

YHK Başkanı Varlık Türk-İş'i ziyaret etti

Yüksek Hakem Kurulu Başkanı **Naci Varlık**, Türk-İş'i ziyaret ederek bir süre yetkililerle görüştü.

Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**'ın Ankara'da bulunmaması nedeniyle Türk-İş Genel Başkan Vekili Ke-

mal Özer ve Genel Teşkilatlanma Sekreteri **Yusuf Ziya Kara** tarafından karşılanan **Varlık**, Türk-İş yetkilileriyle çeşitli konularda görüştü.

Yukarıdaki fotoğrafta, **Varlık** ve Türk-İş yetkilileri görüşüyor.

AİLE PLANLAMASI EĞİTİM ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR

TÜRK-İŞ İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Bürosunca programlanmış olan seri «Aile Planlaması» eğitim çalışmaları sürüyor.

10-11 Ocak tarihlerinde İstanbul, 17-18 Ocak tarihlerinde de İzmir'de uygulanan eğitim çalışmaları büyük ilgi gördü.

Yapılan açıklamaya göre, bu iki programdan yararlanan kadın sayısı 70, erkek sayısı 70 kişi olmak üzere 140 kişi.

1983 Haziran ayının sonuna kadar sürecektir olan eğitim çalışmalarına paralel olarak, İstanbul Bakırköy SSK Doğumevi ve İzmir Tepecik SSK Doğumevi binaları içinde aile planlaması yöntemleri verecek olan poliklinikler hizmete girdi.

Ankara ve Gaziantep illerinde de işçilerin başvurularında aile planlaması ile ilgili yardımlarda bulunmak üzere iki poliklinik açılacak.

Bu polikliniklerin, Ankara'da SSK Doğumevinde, Gaziantep'te ise SSK Hastanesi binası içinde hizmete gireceği bildirildi.

Son beş yılda çalışma zorunluluğu

Bilindiği üzere, yaşlılık aylığı bağlanmasında gösterge tesbitinde 2422 sayılı Kanun ile gösterge tesbit tablosu kullanılması esası getirilmiştir.

Bu husus, bahsedilen kanunun «Gösterge Tesbit Tabloları» başlığını taşıyan Ek Madde 2'de yer almış olup, madde Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tesbit tablolarının (a) fıkrasındaki «Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları için düzenlenecek gösterge tesbit tablosunda sigortalının AYLIK TALEP veya ölüm tarihinden önceki 5 takvim yılında prim hesabına esas asgari günlük kazançların 5 yıllık tutarının yıllık ortalaması taban sayısını, aynı yıllara ait azami günlük kazançların yıllık ortalaması tavan sayısını oluşturur.» hükmü ile (d) fıkrasındaki: Yukarıdaki (a), (b) ve (c) fıkralarına göre tespit edilen taban sayısı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin, tavan sayısı en yüksek göstergenin karşılığı olarak alınır. Tavan sayısı ile taban sayısı arasındaki fark, en düşük göstergenin karşılığı olan kademe hariç tutularak geriye kalan kademe sayısına bölünür. sonucunun kesir kısmı tamsanılarak elde edilen sayı, en düşük göstergeden itibaren, her d'im bir göstergelyi karşılamak üzere taban sayısına ard arda ilâve edilerek takip eden göstergelerin karşılığı sayılar tespit edilir.» hükmü gereğince düzenleneceğini amirdir.

Bu hükümler gereğince 1982 ve 1983 yıllarında Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından aylık talep edebileceklere uygulanacak gösterge tesbit tablosu, dergimizin 1981/Nisan ve 1982/Aralık ayı (145 ve 165) sayılarında bulunmaktadır. 1984 yılında Malûllük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortalarından aylık talep edebileceklere uygulanması gereken gösterge tesbit tablosu da, asgari ve azami günlük kazançlarda bir değişiklik olmadığı takdirde karşı sayfada verdiğimiz tablodaki gibi olacaktır.

YAZAN :

O. Nuri TEKMAN

TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik
Uzmanı

Gösterge tesbiti ise, aynı kanun ile getirilen Ek Madde 3'deki (b) fıkrasının «Sigortalının 506 Kanunun 55, 61 veya 67. maddelerine göre hesaplanan ortalama yıllık kazancına, bu kanunun Ek 2.nci maddesinin (b) fıkrası, esas alınmak suretiyle aynı maddenin (d) fıkrasına göre düzenlenen göst.rge tesbit tablosundan eşit sayının karşılığı olarak tesbit edilir. Eşit sayısının bulunmaması halinde en yakın büyük sayı alınır» hükmüne göre yapılmaktadır.

Bu durumda 1982 yılında işten ayrılıp, aynı yıl yaşlılık aylığı talep eden ve son beş yılda hep tavandan prim ödeyen bir kimsenin 61 fici madde gereğince hesaplanan ortalama yıllık kazancı 155.964, —TL. olacaktır.

1982 yılında yaşlılık aylığı talep edenler için düzenlenen gösterge tesbit tablosunda 155.964, — TL. 1 fici derece 9 uncu kademesine karşı gelmekte ve bunun gösterge tablosundaki karşılığı (2795 Sayılı Kanunla) 900 bu kişinin gösterge sayısı olacak ve bu kimse buna göre tavandan yaşlılık aylığı alacaktır.

Aynı kişi 1982'de işten ayrılmasına rağmen, herhangi bir sebeple yaşlılık aylığı talep etmeyip, 1983'de yaşlılık aylığı talebinde bulunursa; o zaman yine 1983'de işten ayrıldığına göre, o tarihten önceki 5 takvim yılı ortalaması yine 155.964, — TL. olacaktır. Bu kere bu sayıyı, 1983'de yaşlılık aylığı talep edenler için düzenlenen tabloda aradığımızda bunun 5 nci derecenin 7 inci kademesine karşı geldiğini ve gösterge sayısının ise 750 olduğunu görürüz.

Verdiğimiz örnekte 1982'de işten ayrılan kişinin, bazı nedenlerle 1983'te de aylık talep etmeyip 1984'de yaşlılık aylığı talebinde bulunduğunu kabul edelim; o zaman, 1984 yılı için uygulanacak tabloda 155.964, — TL. nin 9 uncu derece 6 ncı kademesinin karşılığı olan 603 gösterge sayısını üzerinden aylık alabilecektir.

Yukarıda verdiğimiz örneklerde, işten ayrıldığı tarihi müteakip hemen aylık talebinde bulunmayan kişinin, her geçen yıl derece ve kademesinin, dolayısıyla gösterge sayısının küçüldüğü ve bunun neticesi olarak da, aylığının azalmakta olduğu görülmektedir.

İşte bu durum nedeniyle sigortalının düşük aylık almaması için, yaşlılık aylığı talebinden önceki beş takvim yılında çalışmış olması lâzımdır.

2422 sayılı Kanun, kısa süre prim ödeme nedeniyle aylık almakta olanların aylık oranında azalma; uzun süre prim ödemede ise aylık oranında artma getirmiştir. Bu suretle kısa süre prim ödeyenin aylığının uzun süre prim ödeyene nazaran az olması gerçekleştirmiş olup; bu uygulama Sosyal Sigorta esprisine uygun düşmektedir.

Ancak, yukarıda verdiğimiz örneklerde görüldüğü üzere geç aylık talep eden ve bu suretle yaşama ihtimaline göre daha kısa süre aylık alacak bulunan bir kişinin aylığında, süre geçtikçe azalmaya yol açan bu sistemin düzeltilmesi gerekir kanısındayız.

Bu nedenle aylık hesabında, eski kazançların ve eski aylıkların günün düzeyine yükselmesi için eş değerlendirme katsayısı uygulanmasını (TÜRK-İŞ Dergisi Sayı. 119) savunmaktayız.

Kanımızca eş değerlendirme katsayısı getirilmediği takdirde, yasada Ek Madde 2'deki «... aylık talep veya ölüm tarihi...» ibaresi yerine «...sigortalının son işten ayrıldığı tarihten önceki...» ibaresi getirilmeli ve gösterge tesbit tablosu buna göre düzenlenmelidir.

AYLIK TALEP TARİHİ 1.1.1984 - 31.12.1984 OLACAKLAR İÇİN GÖSTERGE TESBİT TABLOSU

(Prime esas asgari ve azami günlük kazançta bir değişiklik olmadığı takdirde)

K A D E M E L E R												
Derece	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	252840	253896	254952	256008	257064	258120	259176	260232	261186	—	—	—
2	240168	241224	242280	243336	244392	245448	246504	247560	248616	249672	250728	251784
3	227496	228552	229608	230664	231720	232776	233832	234888	235944	237000	238056	239112
4	214824	215880	216936	217992	219048	220104	221160	222216	223272	224328	225384	226440
5	202152	203208	204264	205320	206376	207432	208488	209544	210600	211656	212712	213768
6	189480	190536	191592	192648	193704	194760	195816	196892	197928	198984	200040	201096
7	176808	177864	178920	179976	181032	182088	183144	184200	185256	186312	187368	188424
8	164136	165192	166248	167304	168360	169416	170472	171528	172584	173640	174696	175752
9	151464	152520	153576	154632	155688	156744	157800	158856	159912	160968	162024	163080
10	138792	139848	140904	141960	143016	144072	145128	146184	147240	148296	149392	150408
11	126120	127176	128232	129288	130344	131400	132456	133512	134568	135624	136680	137736
12	113448	114504	115560	115616	117672	118728	119784	120840	121896	122952	124008	125064

**TARIMDA
ÇALIŞANLARIN
SOSYAL
GÜVENLİĞİ
İLE İLGİLİ
KANUN
TASARISI 1983
ŞUBAT AYINDA
BAŞBAKANLIĞA
SUNULACAK.**

**— SSK 1983
YILINDA
3 MİLYAR
690 MİLYON
LİRALIK
YATIRIM
YAPACAK.**

**— SSK SON İKİ
BUÇUK YILDA 25
MİLYAR LİRA
KONUT KREDİSİ
VERDİ VE 35 BİN
YARIM İŞÇİ
KONUTU
TAMAMLANDI.**

Konya'da düzenlenen Orta Anadolu Sosyal Güvenlik Koordinasyon Toplantısından bir görünüş.

Orta Anadolu Sosyal Güvenlik Koordinasyon toplantısı yapıldı

Şide ; “1983 yılı sosyal güvenlik alanında atılım yılı olacaktır.,” dedi

Orta Anadolu Bölgesi Sosyal Güvenlik Koordinasyon toplantısında konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı M. Sadık Şide, 1983 yılının sosyal güvenliğin yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi bakımından atılım yılı olacağını söyledi.

Konya'da yapılan Koordinasyon toplantısında Afyon, Ankara, Bolu, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir, Konya Niğde, Nevşehir ve Yozgat SSK ve Bağ-Kur Bölge ve Şube Müdürleriyle SSK sağlık tesisleri başhekimleri hazır bulundular.

Sosyal güvenlik ala-

nındaki 1982 yılı çalışmalarının değerlendirilmesi ve 1983 yılında uygulanacak çalışma programının ele alınması amacıyla düzenlenen koordinasyon toplantısına, Sosyal Güvenlik Bakanlığı, SSK ve Bağ-Kur Genel Müdürlükleri yetkilileri de katıldılar.

M. Sadık Şide, toplantıyı açarken yaptığı konuşmada, devlet teşkilatının yeniden reorganize edilmesi yanı sıra, çalışma hayatını düzenleyen yasalara kadar pek çok konunun Hükümetçe ele alındığını hatırlattı, tarım kesiminde çalışanların sosyal güvenlikleriyle ilgi-

li olarak şunları söyledi :

«Bir yılı aşkın süredir üzerinde çeşitli çalışmalar sürdürülen ve artık son aşamasına gelen ön tasarı Şubat ayında Başbakanlığa sunulacaktır.

«Tarımda çalışanların sosyal güvenliğinin sağlanması ile ilgili bu yasa tasarısı üzerindeki son rötüş çalışmaları tamamlanmak üzeredir. Bu alandaki ilk uygulamaya da bu yıl içinde başlanacak ve tarım kesiminde yaklaşık 10 milyon vatandaşımız kademeli uygulama ile 10 yılda kapsama alınacaktır.»

Sosyal Güvenlik Bakanı Şide, Bağ-Kur'a üye

olmamış 500 bin esnaf, sanatkar ve diğer bağımsız çalışan insanın bulunduğunu da hatırlatarak, 1983 sonuna kadar, Bağ-Kur'a üye olmayan esnaf ve sanatkar bırakılmamasının hedef alındığını söyledi.

**SSK 3 MİLYAR 690
MİLYON LİRALIK
YATIRIM YAPACAK**

SSK'nın 12 Eylül 1980'den 1982 yılı sonuna kadar 41 yeni tesisi tamamlayarak hizmete açtığını hatırlatan Sosyal Güvenlik Bakanı, 1983 yılında sağlık, hizmet ve rant tesisleri yapımı için SSK-

nın toplam 3 milyar 690 milyon lira tutarında yatırım yapacağını söyledi.

Şide, bu yatırımın 2 milyar 650 milyon lirasının sağlık tesislerinin yapımı için harcanacağını da sözlerins ekledi.

KONUT KREDİLERİ

SSK konut kredileri ile ilgili olarak açıklamada bulunan Sosyal Güvenlik Bakanı Şide, yarım kalan işçi konutlarının tamamlanması için büyük çaba harcadığını söyledi ve konuşmasını şöyle tamamladı :

«SSK, son ikibuçuk yıl-

da 25 milyar lira konut kredisi vermiştir. Bu kredilerle 1981'de 13 bin 855, 1982'de 21 bin 977 konut tamamlanarak işçi ailelerinin kullanımına sunulmuştur. 1983 Yılında ise, toplu konut fonundan gerekli destek sağlandığı takdirde, kalan 38 bin ko-

nutun bitirilmesi mümkün olacaktır.»

Orta Anadolu Bölgesi Sosyal Güvenlik Koordinasyon toplantısı daha sonra çeşitli konuların ele alındığı çalışmalarla tamamlandı.

★
Sosyal
Güvenlik
Bakanı
M. Sadık
Şide,
Zonguldak'taki
açılış
töreninde
Kurdeleyi
kesiyor
★

ZONGULDAK DIŞ TEDAVİ VE PROTEZ KLİNİĞİ İLE DEVREK DISPANSERİ HİZMETE GİRDİ

Sosyal Sigortalar Kurumu Zonguldak Dış Tedavi ve Protez Kliniği ile Devrek Dispanseri düzenlenen törenlerle hizmete girdi.

SSK'nın aynı alanda ikinci tesisi olan Zonguldak Dış Tedavi ve Protez Kliniğinin açılışında konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı M. Sadık Şide, Türkiye'nin çeşitli merkezlerinde 12 yeni Dış Tedavi ve Protez ünitesinin kurulacağını söyledi.

«Ağız ve diş hastalıklarının vücut üzerinde ne derece olumsuz etkiler yaptığı bilinmektedir. Bu bakımdan, ağız ve diş sağlığı, vücut sağlığının önemli bir parçasını teşkil etmektedir. Daha doğrusu, vücut sağlığı ağızdan başlamaktadır» diyen Şide, 1978 yılında 506 sayılı yasada yapılan değişiklikle sigortalıların diş tedavilerinin yanında, diş protezi yaptırmaya imkanının da sağlandığını ha-

tırlatarak konuşmasını şöyle sürdürdü:

«Bu konuda talebi karıştıracak tedbirlerin zamanında alınmamış olması nedeniyle, Kurum sağlık tesislerinde yapılamayan protezler, dışardaki anlaşmalı sağlık tesisleri ve hekimlere yaptırılmaya başlanmıştır. Gideren artan protez masrafı, Hükümetimiz işbaşına geldiğinde büyük meblağlara ulaşmış bulunuyordu.»

Şide, Ankara ve Zongul-

dak'tan sonra İzmir, Adana, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Konya, Samsun, Kayseri, Malatya, Eskişehir ve Tokat'ta Dış Tedavi ve Protez ünitelerinin açılacağını sözlerine ekledi.

TESİSLER

Sosyal Güvenlik Bakanı M. Sadık Şide, törende yaptığı konuşmada, tesisler hakkında da bilgi verdi. Buna göre, Zonguldak Dış Tedavi ve Protez Kliniği, Ereğli Kömür İşletmelerinden alınan 2 katlı binada 6 ünite halinde hizmet verecek.

Karabük'te doktorlar için inşa ettirilen 10 daire de lojman olarak hizmete girdi.

Türk-İş/ICFTU Ortak Semineri Ankara'da yapıldı

Yılmaz: "Başarının sırrı disiplindir. Türk-İş adına herkes konuşamaz,, dedi

Çoğulcu, Özgürlükçü Demokrasilerde İşçi Hakları seminerinden bir görünüş

Türk-İş'in Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU ile ortaklaşa düzenlediği «Çoğulcu ve Özgürlükçü Demokrasilerde İşçi Hakları» konulu seminer Ankara'da yapıldı.

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, Türkiye'de demokrasiye yeniden ve sağlıklı biçimde geçileceğine inandığını belirttiği açış konuşmasında Türk-İş'in bu geçiş döneminde başarılı bir politika izlediğini, bunun da disiplinli çalışma ile mümkün olduğunu belirterek «Türk-İş'in politikasını yetkili kurullar tesbit eder. Türk-İş adına ancak yetkili olanlar konuşur. Herkes konuşamaz» dedi.

Şevket Yılmaz semineri açarken özetle şunları söyledi :

«Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu ICFTU ile ilişkilerimizin yeniden eski düzeye getirilmesi nedeniyle, ortaklaşa eğitim çalışmaları

yapacağımızı daha önce açıklamıştık.

Çoğulcu, Özgürlükçü Demokrasilerde İşçi Hakları konulu bu seminer, Anayasamızın kabulünden sonra çalışma hayatı ile ilgili yasaların çıkışı beklenirken düzenlenmiş, değerli tebliğ sahiplerinin ortaya koyacakları görüşlerden yararlanma fırsatı aranmıştır.

Ülkemiz bir geçiş dönemi içindedir. Sağlıklı bir demokrasiye geçiş için önemli gelişmeler olmuştur. İlan edilen takvim eksiksiz uygulanmış, Danışma Meclisi kurulduktan sonra Anayasa hazırlanmış ve halk oyuna sunulmuştur.

Türk-İş olarak daha önce de belirttiğimiz gibi, Anayasa ve yasa metinlerinden çok, bunları uygulayacak kadroların sosyal yapıları önemlidir. En iyi yasalar, kötü bir uygulayıcı elinde dikta aracı olabilirken, en kötü yasaların iyi yöneticiler elinde barış ve huzur va-

sıtası olabileceği tarihte görülmüştür.

İş Yasası ile ilgili olarak Hükümetçe hazırlanan tasarının MGK'ne verildiğini öğrendik. Tasarımı görmedik. Ancak, Sayın Başbakan ve Hükümet üyeleriyle yaptığımız görüşmelerde Türk-İş'in görüşlerini kendilerine ilettik. Bu görüşlerimizin dikkate alındığını ve tasarının arzu ettiğimiz şekilde çıkacağını umuyoruz.

274 Sayılı Sendikalar, 275 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt yasaları için Türk-İş görüşü verilmemiştir. Çalışma Bakanlığının bu yoldaki isteğine red cevabı verdik. Çünkü, Sayın Cumhurbaşkanımızın Türk-İş'i onurlandırmaları sırasında söyledikleri sözleri hatırladık. Sayın Cumhurbaşkanımız bu yasalarla ilgili tasarının bize gönderileceğini ve görüşümüzün alınacağını söylemişlerdi. Bu tasarımı görmeden görüş veremezdik ve vermedik.

İşçi haklarını ilgilendiren her konuda, tek yetkili kuruluş Türk-İş'tir. Türk-İş'in politikasını yetkili kurulları tesbit eder. ve icracı durumundakiler de uygular. Türk-İş adına ancak yetkili olanlar konuşur. Herkes konuşamaz. Başarıya ulaşmanın ilk şartı disiplindir. Bu disiplin olduğu sürece başarımız devam eder.»

Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz, işçi haklarının korunması ve geliştirilmesi yolunda demokratik düzene geçildikten sonra daha etkili bir politika izleneceğini de sözlerine ekledikten sonra konuşmasını şöyle tamamladı :

«Sendikacılık hareketi açısından bir diğer önemli konu da, 1982 içinde beşalan işçi kadınlarına 1983 içinde yeniden işçi statüsünde atama yapılmaması konusundaki Başbakanlık görüşüdür.

Bir yandan kamu kesiminde sendikacılık hareketini zayıflatacak, öte yandan işsizlik sorununun boyutlarını büyüte-

cek bu görüşün bir yanlış anlaşılma sonucu olduğunu umuyoruz. Böyle bir uygulamanın zararları gözönüne alınarak kararın değiştirilmesini bekliyoruz»

Türk-İş Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir, yaptığı konuşmada, seminerin amacı ve hedefleri üzerinde durdu. Çalışma hayatı ile ilgili yasaların çıkarılmasından önce böyle bir seminerin çok yönlü yarar sağlayacağını söyledi.

24-26 Ocak tarihleri arasında uygulanan «Çoğulcu, Özgürlükçü Demokrasilerde İşçi Hakları» seminerinde Türk-İş Genel Başkanlık danışmanı Av. Önder Aker ve Av. Gütekin Özdemir, ICFTU Genel Sekreterliğini temsilen Pieter de Jong, A.Ü. Hukuk Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Seza Reis-oğlu, Harb-İş Hukuk Danışmanı Av. Erbaşar Özsoy, Türk-İş Hukuk Müşaviri Av. Hüseyin Ekmekçi-oğlu, Uluslararası Çalışma Teşkilatı ILO Türkiye Temsilcisi Bruce Mc Donald birer tebliğ sundular.

ICFTU Temsilcisi Pieter de Jonge, toplu pazarlık, grev ve özgür sendikalaşmanın bulunmadığı rejimlerde, demokrasiden söz edilemeyeceğini öne sürdüğü tebliğinde, demokrasilerin sağlıklı olabilmesinin ancak gerçek anlamda hür sendikacılığın bulunmasıyla mümkün olacağını belirtti.

Türk-İş ile ICFTU'nun ortaklaşa düzenlediği seminer, sonuç tebliğinin hazırlanması ve kamu oyuna açıklanmasıyla tamamlandı.

Sonuç tebliğini yandaki sütünlarda tam metin sunuyoruz.

Seminer Sonuç Tebliği :

İşçiler, kendi örgütlerinde kendilerini yönetecek kişileri özgürce seçebilmelidir. Seçme ve seçilme hakkını güçleştiren her düzenleme bu ilke ile temelden çelişir

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu (TÜRK-İŞ) ile Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu (ICFTU)'nun ortaklaşa düzenlediği «Çoğulcu, Özgürlükçü Demokrasilerde İşçi Hakları; Sendikal Hak ve Özgürlükler» Forumuna katılan işçi liderleri, Ankara'da 24/26 Ocak 1983 tarihinde sürdürdükleri çalışmalarının sonucunda, aşağıdaki belirlemeleri yapmışlardır :

(I) 1982 Anayasasının kabulü ile başlayan dönemde temel işçi hakları ve sendikal hak ve özgürlükler yeniden gözden geçirilmektedir.

Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin gerçek anlamda kurulabilmesi, arızasız işleyebilmesi ve Türkiye'nin, ekonomik ve sosyal sorunları çözülerek çağdaş uygarlık düzeyine ulaştırılabilmesi, işçi hak ve özgürlüklerinin ve sendikal hakların eksiksiz tanınması ile mümkün olabilecektir.

Kalkınmanın ağır yükünü omuzlarında taşıyan tüm çalışanlar, hak ve özgürlüklerine saygı gösterilmesini beklemektedir.

(II) Sendika özgürlüğü uluslararası hukukun konusudur.

İşçiler açısından, tüm içeriği ile sendika özgürlüğü, uluslararası hukuk önünde temel insan hakkının hayata geçirilmesinin ifadesidir. Bu yönüyle

sendika özgürlüğü kişiye bağlı mutlak haklardan-dır.

(III) Sendika özgürlüğünün «temel insan hakkı» olarak tanınmış bulunması, özgürlüğü somut bir biçimde hayata geçiren, anlam kazandıran unsurları var olmadıkça, tek başına hiçbir anlam taşımaz. Sendika özgürlüğü, bir bütünün ifadesidir; bütünü oluşturan unsurlar tanınmadıkça, özgürlük kâğıt üzerinde kalır.

(IV) Bir ülkede sendika özgürlüğünün asgari koşullarından söz edebilmek için, aşağıda sıralanan haklar ve güvenceler sağlanabilmiş olmalıdır. Şöyle ki,

1) İşçiler, ekonomik hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirebilmek amacıyla, sendika kurabilme, ya da kendi seçtikleri sendikalara serbestçe üye olabilmek hakkına sahip olmalıdırlar.

Bu haktan, hiçbir ayırım yapılmaksızın, her çalışan yararlanabilmelidir. Sendika kurma hakkı, önceden izin almayı gerektirmemelidir.

2) İşçiler, ona tüzük ve iç yönetimlerini serbestçe düzenleyebilmelidirler.

Bu; işçilerin kurdukları sendikanın gelir kaynaklarını ve giderlerini özgürce tayin edebilmelerini, iç denetimin «kural» olarak

kabulünü, dış denetimin «idari ve mali alanda kontrol ve soruşturma biçiminde uygulanmamasını» gerekli kılar.

3) İşçiler, kendi örgütlerinde kendilerini yönetecek kişileri özgürce seçebilmelidir

Seçme ve seçilme hakkını güçleştiren her düzenleme bu ilke ile temelden çelişir.

4) İşçiler, sendikaları aracılığıyla çalışmalarını ve iş programlarını özgürce belirleyebilmelidir.

Bu; sendikaların işçi hak ve özgürlüklerini koruma ve geliştirme işlevini engelsiz bir biçimde sürdürebilmelerini gerektirir.

Sendikalar bu işlevi sürdürürken, her eylemlerinin siyaset yapıyor olmakla suçlanacağı bir çembere sokulmamalıdır

Sosyal ve ekonomik hakları koruma ve geliştirme işlevini siyasetten soyutlayabilmek mümkün değildir. Hedef; sendikaların, temel işlevi olan işçilerin hak ve menfaatlerini koruma ve geliştirme çalışmalarının siyasete feda edilmemesi, sendikaların siyasal partilerin işlevini üstlenmemesi ve siyasal parti'ler karşısında bağımsızlıklarının korunabilmesi olmalıdır.

5) İşçiler, serbest toplu pazarlık hakkından en ge-

niş ölçüde yararlanmalıdır.

Toplu pazarlık hakkı «toplu iş sözleşmesini bağışlama ve uygulamayı», şartlar gerektirdiğinde «toplu iş uyuşmazlığı çıkarmayı». «toplu iş uyuşmazlığını kotarabilmek amacıyla, barışçı ya da mücadeleci çözüm yollarına başvurabilmeyi» içerir.

Serbest toplu pazarlık hakkı, Devletin sınırlayıcı yönde mühadelesi dışında gelişebilmelidir.

Toplu pazarlık hakkının anlam taşıyabilmesi, toplu iş ilişkilerinin çerçevesinde beklenen sosyal ve ekonomik yararın sağlanabilmesi, toplu pazarlıkta iyi niyet kurlarının egemen olabilmesi, mesleki amaçlarla grev hakkının engelsiz tanınmış olmasına bağlıdır.

Bu çerçevede grev yasakları, grev erteleme halleri ve özellikle işçi/işveren ilişkilerinde mecburi tahkimi egemen kalacak bir yaklaşımın yol açacağı büyük sorunlar dikkatle değerlendirilmelidir.

Bunun gibi, yapılmış toplu iş sözleşmelerinin uygulama güvencesi, uygun önlemlerle mutlaka sağlanmalıdır.

İşçi/işveren ilişkilerinde sağlıklı bir gelecek ancak bu anlayışla kurulabilir.

Serbest toplu pazarlık ve grev özgürlüğü yanında, sendikaların işçilerin hak ve menfaatlerini koruma çalışmaları, özellikle, sendikaların kültürel çalışmaları, sağlam güvencelerle korunmalıdır. Sendikal eğitim, Anayasa ve Yasalar çerçevesinde, bağımsız sürdürülebilir.

Sendikal faaliyetlerin sendikaların temsil ettiği işçilere ulaşabilmesi, işyeri düzeyinde işçi hak ve

özgürlüklerini koruma işlevi, sendikaların iç yönetimlerine bağlı olarak belirleyecekleri temsilcilerinin güven içinde çalışabilmelerine bağlıdır. İşyeri sendika temsilcilerine, bu Kuruma yöneltile suçlama ve saldırılar mutlaka önlenmelidir.

6) Sendikalar, idarenin keyfi tasarruf ve kararlarına karşı, sağlam yasal güvencelerle korunmalıdır.

Sendika özgürlüğünün en önemli yönü, sendikaların Devlet karşısında sahip oldukları hukukî statüdür. Sendikalar; kuruluş, çalışma, yönetim, denetim, tasfiye, üst kuruluşlar kurma ve uluslararası kuruluşlara katılma alanlarında tam bir özgürlüğe sahip olmalıdır; bu özgürlüklerin anlam taşıyabilmesi için sendika Devlet ilişkisinde sendikaları bağımlı hale sokabilecek düzenlemelerden kaçınılması zorunludur.

Bu çerçevede, sendikalar, idari kararlar kapatılmamalı ve geçici süre için de olsa, faaliyetten alıkonulmamalıdır. Sendikalar, bu ilişkide, bağımsız yargının sağlayabileceği tüm olanaklardan yararlanılmalıdır.

7) Sendikalar federasyon ve konfederasyon biçiminde örgütlenme hakkına sahip olmalıdır. Sendikaların üst kuruluşları, federasyon ve konfederasyonlar, sendika özgürlüğünü oluşturan tüm güvencelerden sendikalar gibi yararlanabilmelidir.

8) Sendikalar, federasyon ve konfederasyonlar, işçileri uluslararası alanda, meslek ve işkolu düzeyinde ve milli merkezler düzeyinde temsil eden kuruluşlara serbestçe üye olabilmelidir. Bu hakkın kullanılmasını zorlaştıran, idarenin geniş takdir yet-

kisine bırakan, engelleyen düzenlemeler, sendika özgürlüğünü zedeleyecektir. İşçi örgütlerinin, işçileri uluslararası düzeyde temsil eden kuruluşlara üye olma hakkı, uluslararası sendika dayanışmasının en doğal sonucudur; üyelik ilişkisi, üyelere tanınan tüm haklardan engelsiz bir biçimde yararlanabilme hakkını da içerir.

9) Sendikalar, sendikal özgürlüğü oluşturan haklardan yararlanırken ve bunları kullanırken Yasalara uygun hareket etmek zorundadır; ancak Yasalar da, sendikal hak ve özgürlükleri çerçeveleyen kuralları ortadan kaldırmı ya da kullanılmasını engelleyici ya da zorlaştırmı nitelikte olmamalıdır.

10) Gerçek anlamda özgür ve bağımsız bir sendikacılık hareketi ancak temel insan haklarının güvence altına alındığı demokratik bir rejimde yaşayabilir ve üstlendiği işlevleri yerine getirebilir. Bu açıdan kamu özgürlükleriyle sendikal hak ve özgürlükler arasında ayrılmaz bir bağ vardır.

Bu çerçevede, sendikalar, sendika yöneticileri;

★ Kişi dokunulmazlığı ve kişi güvenliğine,

★ Haberleşme özgürlüğüne, basın ve yayın özgürlüğüne,

★ Toplantı ve gösteri yürüyüşü yapabilme özgürlüğüne,

★ Bağımsız ve tarafsız yargıç önünde yargılama hakkına,

★ Mal varlığının korunması hakkına,

★ Konut dokunulmazlığına,

İlişkin kamu özgürlüklerinden engelsiz yararlanabilmelidir.

(V) Türkiye'de iş çevreleri ve işverenler; geç-

miş yıllarda, sivil siyasal iktidarlar eliyle gerçekleştirilemedikleri çoğu işteği, Türkiye'yi 12 Eylül öncesinde içine sürüklediği durumdan kurtarmak, kardeş kavgasını önlemek, vatanın millîtiyle bütünlüğünü sağlamak, ve demokrasiyi sürekli kılacak düzenlemeleri yapmak amacıyla sorumluluk üstlenenlere gerçekleştirmek istemektedir.

İşveren isteklerinin temel hedefi, Türkiye'de işçi hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmak, işçi/işveren ilişkilerini çıkmaza sürüklemek ve işçi sınıfını baskı altına almaktır. Bu yaklaşımla işçi/işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapı kurulamayacağı gibi, çalışma barışı da sözde kalacaktır.

İşveren ve iş çevreleri bir an önce sorumlu bir davranış çizgisine gelmek zorundadır.

(VI) Türkiye'de işçi hak ve özgürlüklerinin, sendikal hak ve özgürlüklerin tanınması kadar önem taşıyan bir hususu da, başta Dernekler Yasası olmak üzere, Sendikal hak ve özgürlüklerin kullanılmasını dolaylı olarak kısıtlayan diğer Yasal hükümlerinin olumsuz etkilerini önleyebilmektir. İşçi hak ve özgürlüklerini kısıtlayan diğer Yasa hükümleri, sendika özgürlüğü ve bu özgürlüğü oluşturan tüm unsurlarla uyumlu hale getirilmelidir.

Sonuç olarak, bilinmelidir ki, işçilerin bir toplumda toplumsal sorumluluk üstlenebilmeleri, o toplumda, temel işçi hak ve özgürlüklerine, sendikal hak ve özgürlüklere saygı gösterilmesine bağlıdır.

Bugün yurdumuzda işçiler bunu beklemektedir.

İŞ KAZALARI

(1)

SERPİL ÖZDAMAR

MPM Genel Sekreter Vekili

Türk-İş'in 5-6 Ocak tarihlerinde Ankara'da düzenlediği «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Koordinasyon Toplantısı»nda Milli Prodüktivite Merkezi Genel Sekreter Vekili Serpil Özdamar'ın verdiği tebliği, iki bölüm halinde okurlarımızın bilgisine sunuyoruz.

ILO kaynaklarına göre İkinci Dünya Savaşı sırasında İngiltere'nin bir aylık kaybı (ticaret gemileri ve personeli dışında) ortalama 3462 ölü, 752 kayıp ve 1912 yaralı olmak üzere toplam 8126 kişidir. Oysa 1939-44 arasındaki 6 yıllık dönemde sadece imalat sanayiinde iş kazaları sonucunda ayda ortalama 107 kişi ölmüş, 22.000 kişi yaralanmıştır. Yine aynı kaynaklar benzer bir karşılaştırmayı Amerika Birleşik Devletleri için şöyle yapmaktadır. Bu ülke İkinci Dünya Savaşından 6084 ölü, 736 kayıp ve 15161 yaralı olarak toplam 22088 aylık ortalama «zayıat» bilançosu ile çıkmıştır. Oysa sanayideki iş kazalarının 1942-44 yıllarındaki aylık ortalaması 1219 ölüm, 121 sürekli işgöremezlik, 7051 sürekli kısmi işgöremezlik ve 156356 geçici işgöremezlik olmak üzere 160747'dir.

Yakın yıllarda bu ürkütücü sayılar önemli iyileşmeler olmakla beraber devam etmektedir. Örneğin ABD'de 1971'de 14.000 ölüme yol açan 2.5 milyon, 1979'da ise 5.000 ölüme yol açan 6.1 milyon iş kazası olmuştur. Federal Almanya'da aynı sayılar, 1971'de 2.4 milyon kaza ve 6300 ölüm, 1979'da 2.1 milyon kaza ve 4080 ölümdür. Kaza oranları (kaza sayısı/işçi sayısı) ABD'de % 4-5, F. Almanya'da % 9-10 dolayındadır. Türkiye'de aynı oran 1981'de % 8 kadardır. F. Almanyadaki sanayi işletmelerinde ortalama her 13 saniyede bir iş kazası olduğu, her üç da-

kikada bir işçinin sakat kaldığı, her iki saatte bir ölüm olayı meydana geldiği hesaplanmıştır.

Öte yandan bizim haklı olarak yakındığımız resmi istatistiklerin gerçek durumu tam olarak yansıtmadığı olgusu, bu gelişmiş ülkeler için de geçerlidir. ABD'de 1970'de yapılan bir araştırma kuruluşların % 36'sının iş kazalarını sistematik biçimde sakladığını göstermiştir.

Şimdi de yurdumuzdaki gerçeklere kısaca bir göz atalım:

Bilindiği gibi sosyal güvenlik kavramı olarak, kişilerin ve dolayısıyla toplumun gelecek bakımından güvence altına alınmış olmasını ifade eder.

Dikkatsizlik Yüzünden İşkazasına Uğrayan Bir İşçi Hastaneye Kaldırılıyor

Anayasamızın 60. maddesi «Herkes sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet bu güvenliğini sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar» der. İşte böylesine güçlü bir anayasa teminatı altındadır sosyal güvenliğimiz. Lakin gerçek durum hiç de iç açıcı değildir. Son beş yıla ilişkin bazı ortalama dolayısıyla yüzeysel bilgiler ülkemizdeki durumun ciddiliğini ortaya koymak için yeterli olabilmektedir. Türkiye'de 1977 ile 1981 arasındaki 5 yılda, ortalama her işgünü meydana gelen iş kazası sayıları sırasıyla 666, 646, 620, 532 ve 517'dir. Görüldüğü gibi son 5 yılda, her işgünü ortalama 600 iş kazası olmuştur. Ülkemizde genellikle tek, kimi sektör ve işletmelerde iki pek azda üç vardiya (tüm gün) çalışıldığı düşünülerek, günlük çalışma süresinin 8 saatlik bir vardiyadan daha kısa olduğunu varsaymak pek yanıltıcı olmaz. Bu durumda, 1977-81 döneminde her iş saatinde ortalama 55 iş kazasının meydana gelmiş olduğu söylenebilir.

İş kazası sonucu ölümlere bakılacak olursa yukarıdaki varsayımlarla yine aynı dönemde her işgününde 3 ya da 4 ölüm olayı meydana geldiği, bir başka deyişle her 3 ya da 4 iş saatinde bir yurttaşımızın iş kazası sonucu hayatını kaybettiği anlaşılmaktadır.

Öte yandan Türkiye'deki kaza tekararlama oranı sanayileşmiş ülkelerin 7 katıdır. Uluslararası Çalışma Kuruluşu

(ILO) nun son 10 yıldaki istatistiklerine göre ülkemiz ölümcül iş kazası oranı bakımından kömür madenciliğinde Dünya'da en kötü durumdadır, belki de hoş olmayan bir dayımla Dünya birincisidir. Kömür dışı madenler ve taş ocakçılığında Avrupa'da ilk, Dünya'da Güney Kore'den sonra ikinci sırayı alıyoruz. İnşaat işkolunda da durumumuz pek farklı değildir. Ancak burada iş kazası ile ilgili istatistiklere dayanarak uluslararası karşılaştırmalar yaparken dikkatli olmak gerektiğini hatırlatmada yarar vardır. Çünkü hem bilgi toplamı hem hesaplama yöntemleri her ülkede farklı olabiliyor.

İş kazalarının düzeyi ile ilgili bir başka ilginç gösterge, iş kazaları ile grevlerin kaybolan işgünleri açısından karşılaştırılmasıdır. 1963-1979 döneminde iş kazaları sonucu kaybolan işgünü sayısı grevlerle kaybolan işgünü sayısının 2,5 katını aşmaktadır.

İstatistiklere bakıldığında 1980 yılının sadece yaklaşık 8,5 ayında grevler söz konusu olmasına rağmen, grevler nedeniyle kaybolan işgünü sayısı olağanüstü denilebilecek ölçüde artmış görünmektedir. Bununla birlikte, iş kazalarının yol açtığı işgünü kayıpları, yine de 1,5 milyon işgünü kadar daha fazladır.

Bir de bütün bu verileri ülkemizde kaza istatistiklerinin son derece eksik olduğu gerçeği ile birlikte değerlendirmek gerekiyor. Eksikliğin kaynaklarını şöyle sıralamak mümkün :

a) SSK kapsamına girmeyen işçi sayısı dolayısıyla istatistiklerde görülmeyen kaza sayısı çok fazladır.

b) SSK, kayıtlı işyerlerinin üçte birinden bildirge alabilmeyi ancak 1981'de gerçekleştirebilmiştir. Demek ki meydana gelen kazaların istatistiklere geçmeme olasılığı çok yüksektir.

c) Gelişmiş ülkelerde bile varlığı gözlenen kazaları saklama eğilimi, Türkiye'de de değişik biçimlerde ve herhalde daha yaygın olarak söz konusudur.

VERİMLİLİK VE İŞKAZALARI

Verimlilik temel bir kavramdır. Verimliliğin artışı daha doğrusu işgücü

İşyerinde dikkatsizlik sonucu çıkan yangında el ve ayaklarından yaralanan bir işçinin tedavisi yapılıyor. İşçi en az bir hafta işgöremez durumda.

verimliliğinin artışı iktisadi kalkınmanın ta kendisidir. İşgücü verimliliği arttıkça, insan içinde yaşadığı doğayı ve toplumu gitgide daha çok denetimi altına alır. Zaten halkınma bundan başka nedir ki?

Verimlilik üretim süresine sokulan girdilerle elde edilen ürünler arasındaki ilişkiyi anlatır. Verimliliğin artması, aynı birim zamanda, aynı miktarda girdi kullanımı ile daha çok ürün elde etmek demektir. Şu halde girdilerin akılcı kullanımını gerektiren verimliliğin en önemli üretim girdisi olan işgücünün korunması, dolayısıyla iş kazaları ile yakın ilişkisi vardır.

MPM tarafından verimlilikle iş kazaları arasındaki ilişki ufak bir çalışma ile araştırılmıştır. Bu çalışmada MPM'nin her yıl sürdürmekte olduğu bir araştırmanın bulgularından yararlanıldı. Oradaki 5 yıllık (1976-80) işgücü verimliliği dizisi ile iş kazası sayısı, iş kazası/sigortalı sayısı gibi değişik biçimlerde formüle edilen kaza istatistik dizileri arasında bir bağlantı araştırıldı. İstatistik bakımından güçlü bir bağlantı bulunamadı. Ancak ilişkinin ters yönlü olduğu görüldü. İş kazaları azalırken işgücü verimliliği artıyordu.

Bu küçük çalışmanın olumsuz sonuç vermesi elbette doğru olandan kuşku lanmayı gerektirmez. Herhalde kullanılan dizinin çok kısa oluşu, sonucu etkilemiştir.

Buna karşılık bu ilişkinin varlığını kanıtlamak için birçok teorik kanıt ve pratik gözlem ileri sürmek mümkündür.

a) Açıktır ki çalışma temposunda yavaşlama ve duraklamalara sebebiyet veren iş kazaları verimi düşürecek, iş kazalarının azalması verimli olumlu yönde etkiliyecektir.

b) Verimlilik teknolojik gelişmeye yakından ilgilidir. İş güvenliğinin sağlandığı bir ortamda, örneğin gerekli koruyucu önlemlerin alındığı bir tezgahta aynı işçinin daha yüksek verime ulaştığı gözlenmiştir.

İş güvenliği ile verimlilik arasındaki sıkı bağlantının açıklanmasında şu noktaları unutmamak gerekir :

1 — Etken işletmeler daha sakin çalışır, böylece yönetime ve çalışanlara iş güvenliği üzerinde durmak için zaman kalır.

2 — Verimli bir fabrikada çalışanların morali yüksek olur, dolayısıyla iş güvenliği çalışmalarına olumlu yaklaşım gösterirler.

3 — Yüksek düzeyde verimli işletmelerde sadece yönetim değil, çalışanlar da üretim ile iş güvenliği arasındaki yakın ilişkiyi gözleyebilirler.

Gelecek sayıda
İş Kazalarının Maliyeti

İşçinin şikayete başvurması ve tatil günleri çalışmaması nedeniyle işe son verme fesih hakkının kötüye kullanılmasıdır

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU
E. 1980/9 - 2089
K. 1982/114
T. 17.2.1982

ÖZET : Tarafların açıkladığı maddi olaylara göre hakim, hangi yasa maddesinin uygulanacağını belirler. İşçinin şikâyetine başvurması ve tatil günleri çalışmaması nedeniyle işten çıkarılması olayında, fesih hakkının işverence kötüye kullanıldığını kabul etmek gerekir.

DAVA : Taraflar arasındaki «Tazminat» davasından dolayı; yapılan yargılama sonunda; Antalya İş Mahkemesince davanın kısmen kabulüne dair verilen 13.3.1980 gün ve 483-100 sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine, Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 16.4.1980 gün ve 4329-3585 sayılı ilâmiyle; (...Davacı, Sendika üyesi olması nedeniyle iş sözleşmesine işverence son verildiğini iddia ile 274 sayılı Yasanın 19. maddesi hükmüne bir yıllık ücret tutarında tazminata hükmedilmesini istemiştir. Maddi vakıraları açıklamak taraflara, hukuki tavsif hakime ait bir keyfiyettir. Bu nedenle Mahkemece iddianın 274 sayılı Yasanın 19. maddesi

açısından değil de, İş Kanununun 13. maddesinin son fıkrası açısından tavsifi isabetli ise de, hakim bu tavsifi yaparken maddi vakıaların mahiyetiyle bağlı kalmak zorundadır. Olayda davacı Sendika Üyesi olması sebebiyle işine son verildiği maddi vakasına dayanmış, ancak karar yerinde bu maddi olayın gerçekleştiği benimsenmemiş, şikâyet mercilerine başvurma ve tatil günleri çalışmama nedeni ile işe son verilmesi kötü niyet olarak kabul edilmiştir. Ancak davacı bu maddi vakılara dayanmamıştır.

O halde (deliller davacının iddiası açısından değerlendirilerek sonucu uyarınca karar verilmelidir...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle yeniden yapılan yargıla-

ma sonunda, mahkemece önceki kararda direnilmiştir.

KARAR : Hukuk Genel Kurulunca incelenerek direnme-kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü :

Tarafların iddia ve savunmalarına, dosyadaki belgelere, yerel mahkeme kararının dayandığı delillerle, Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen yasaya uygun gerektirici nedenlere göre usul ve yasaya uygun olan direnme kararının onanması gerekir.

SONUÇ : Temyiz itirazlarının reddiyle, direnme kararının yukarıda açıklanan nedenlerle **ONANMASINA**, 17.2.1982 gününde oybirliğiyle karar verildi.

**NECATİ TAŞKIN, ERDOĞAN
SONSAL ve ARTEMEL KARAL'IN
TABUTLARI TÜRK-SEN
BAHÇESİNDE KATAFALKA
KONULDU. İŞÇİLER ve KIBRIS'LI
TÜRKLER SAYGI DURUŞU
YAPTILAR**

**CENAZE TÖRENİNE TÜRK-İŞ
GENEL BAŞKANI ŞEVKET
YILMAZ, GENEL BAŞKAN
YARDIMCISI EMİN KUL ve
SENDİKA LİDERLERİNDEN
OLUŞAN BİR HEY'ET KATILDI**

**ŞEVKET YILMAZ, FEDERE
MECLİS ÖNÜNDE YAPILAN
TÖRENDE KONUŞURKEN;
«SİZLERDEN GEÇİCİ OLARAK
AYRILIYORUZ. YENİDEN
BULUŞUNCAYA KADAR
SİZLERİ UĞURLUYORUZ» DEDİ**

**CENAZE TÖRENİNE BİNLERCE
KIBRISLI KATILDI. LEFKOŞE'DE
TAM BİR MATEM HAVASI
HÜKÜM SÜRÜYORDU. GÖZLER
YAŞLI BAŞLAR ÖNE EĞİKTİ.**

